

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ความคิดที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มเรียนทางไกลของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ปีการศึกษา 2540

OPINION TOWARD AGRICULTURAL INSTRUCTION OF ADULTSTUDENTS ON UPPER SECONDARY LEVEL, DISTANCE EDUCATION GROUP OF NON-FORMAL EDUCATION SERVICE CENTRE IN TAKUAPA PHANGNGA, ACADEMIC YEAR 1997.

โดย

นายภราดร บัวแก้ว

ปพ.

ส 191 ค ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต ๒540

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช

เลขที่.....

เลขทะเบียน..... 30388

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

วัน, เดือน, ปี..... 14 ก.ค. 2541

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ

ปีการศึกษา 2540

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ

ปีการศึกษา 2540

ชื่อเรื่อง ความคิดที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายกลุ่มเรียนทางไกลของศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ปีการศึกษา 2540

OPINION TOWARD AGRICULTURAL INSTRUCTION OF ADULTSTUDENTS ON UPPER SECONDARY LEVEL, DISTANCE EDUCATION GROUP OF NON-FORMAL EDUCATION SERVICE CENTRE IN TAKUAPA PHANGNGA, ACADEMIC YEAR 1997.

ชื่อ-สกุล นายภราดร บัวแก้ว

สาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช

ภาควิชา คุรุศาสตร์เกษตร

คณะ คุรุศาสตร์อุตสาหกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์รัชดากร พลภักดิ์

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มเรียนทางไกลของศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ปีการศึกษา 2540 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไป ความคิดเห็นด้านการสอนภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านลักษณะอาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรกรรม รวมทั้งข้อเสนอแนะที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มเรียนทางไกลของศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ปีการศึกษา 2540 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนวิชาเกษตรกรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มเรียนทางไกลของศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ปีการศึกษา 2540 จำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ระหว่าง 16-35 ปี เป็นโสด มีภูมิลำเนาในจังหวัดพังงา นับถือศาสนาพุทธ อาชีพหลักของผู้ปกครองคืออาชีพเกษตรกร ได้รับค่าใช้จ่ายในการเรียนจากการทำงาน ส่วนความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านการสอนภาคทฤษฎีและปฏิบัติ นักศึกษาให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2 รายการ คือ เนื้อหาที่เรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เวลาที่ใช้เหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 3 รายการ คือ อาจารย์แบ่งกลุ่มให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย อาจารย์สรุปเนื้อหาทุกครั้งเมื่อสิ้นสุดการสอน เนื้อหาในภาคทฤษฎีได้ส่งเสริมให้นักศึกษาได้เข้าใจในภาคปฏิบัติ นักศึกษาให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย 7 รายการ คือ อาจารย์เตรียมอุปกรณ์การปฏิบัติล่วงหน้า มีการแบ่งกลุ่มในการปฏิบัติงาน จัดให้มีการฝึกงานที่นักศึกษาสนใจ อาจารย์ให้นักศึกษาอภิปรายเป็นรายบุคคล จัดให้มีกิจกรรมระหว่างกลุ่มของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอื่น ๆ อาจารย์สาธิตก่อนการปฏิบัติงานทุกครั้ง มีสถานที่ในการฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษาให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด 1 รายการ คือ อาจารย์พาทัศนศึกษานอกสถานที่ ด้านสื่อการเรียนการสอน นักศึกษาให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 9 รายการ คือ สื่อการสอนทำให้เข้าใจในบทเรียนดีขึ้น นักศึกษาได้เรียนรู้เรื่องราวใหม่ ๆ จากสื่อการสอนที่อาจารย์นำมาใช้ สื่อการสอนทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นอยากเรียนมากขึ้น มีข่าวสารเกษตรที่ทันสมัยให้ผู้เรียนดูตามป้ายประชาสัมพันธ์ ใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย มีเครื่องมือประกอบการเรียนการสอนอย่างชำนาญ จัดให้นักศึกษามีการเรียนรู้จากเครื่องมือและอุปกรณ์จริง จัดให้มีอุปกรณ์ทางการเกษตรเพียงพอกับนักศึกษา นักศึกษาให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย 2 รายการ คือ นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูลข่าวสารตามป้ายประชาสัมพันธ์ มีเครื่องมือที่ใช้งานได้กับการปฏิบัติงาน (จอบ เสียม คราด) ด้านอาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรกรรม นักศึกษาให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 9 รายการ คือ การสอนตรงต่อเวลา แต่งกายสุภาพเหมาะสมกับความเป็นครู เป็นที่ปรึกษาให้กับนักศึกษาเมื่อมีปัญหาในด้านต่าง ๆ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักศึกษา ติดตามผลงานของนักศึกษาสม่ำเสมอ เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น มีความสามารถในการอธิบายเนื้อหาทางการเกษตรให้นักศึกษาเข้าใจ นักศึกษาให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 1 รายการ มีความสามารถในการสอนวิชาเกษตร นักศึกษาให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย 2 รายการ คือ มีความสามารถในการสอนภาคปฏิบัติ มีวุฒิการศึกษาด้านการเกษตร

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านการสอนภาคทฤษฎีและปฏิบัติ คือ ให้มีภาคปฏิบัติให้มากและนักศึกษาสามารถปฏิบัติได้จริง ควรมีสถานที่ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ เนื้อหาการสอนในภาคทฤษฎีควรเป็นเรื่องที่ทันสมัย ควรจัดให้มีกิจกรรมระหว่างกลุ่มของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนให้มากขึ้น และจัดให้มีการอภิปราย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระหว่างกลุ่มนักศึกษาให้มาก ด้านสื่อการเรียนการสอน คือ มีการสอนที่ทันสมัย รู้วิธีการใช้และปฏิบัติได้ สื่อการสอนควรสอดคล้องกับเนื้อหาและผู้สอนควรมีความชำนาญในการใช้สื่ออย่างมาก จัดให้มีอุปกรณ์ในการปฏิบัติให้มาก ควรมีการใช้สื่อการสอนอย่างสม่ำเสมอ ด้านอาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรกรรม คือ อาจารย์มีวุฒิการศึกษาด้านเกษตรกรรมโดยตรง อาจารย์ส่งเสริมกำลังใจนักศึกษาให้มาก อาจารย์ควรมีการยืดหยุ่นในการสอนบางครั้ง มีอารมณ์ขันบ้าง และควบคุมตัวเองได้และมีจิตใจหนักแน่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

การทำปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลงได้ โดยได้รับความช่วยเหลือจากหลายฝ่ายด้วยกัน โดยเฉพาะท่านอาจารย์รัชดากร พลภักดี ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้สละเวลาให้คำแนะนำตรวจสอบแก้ไขปัญหาพิเศษครั้งนี้ นอกจากนี้ยังได้รับการอำนวยความสะดวกจากเจ้าหน้าที่ภาควิชาครุศาสตร์เกษตรในการทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา และปัญหาพิเศษครั้งนี้จะสมบูรณ์ไม่ได้ถ้าขาดข้อมูลในการตอบแบบสอบถามของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ทุกคนฉะนั้นผู้วิจัย ขอขอบคุณครู-อาจารย์ เจ้าหน้าที่ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา และเพื่อน ๆ ที่คอยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือในการทำปัญหาพิเศษเรื่องนี้จนประสบผลสำเร็จ

หากคุณความดีที่เป็นประโยชน์อันพึงเกิดจาก การทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ ข้าพเจ้าขอมอบให้แด่ บิดา มารดา ครู - อาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชา แก่ข้าพเจ้าตลอดมา

นายภราดร บัวแก้ว
27 กุมภาพันธ์ 2541

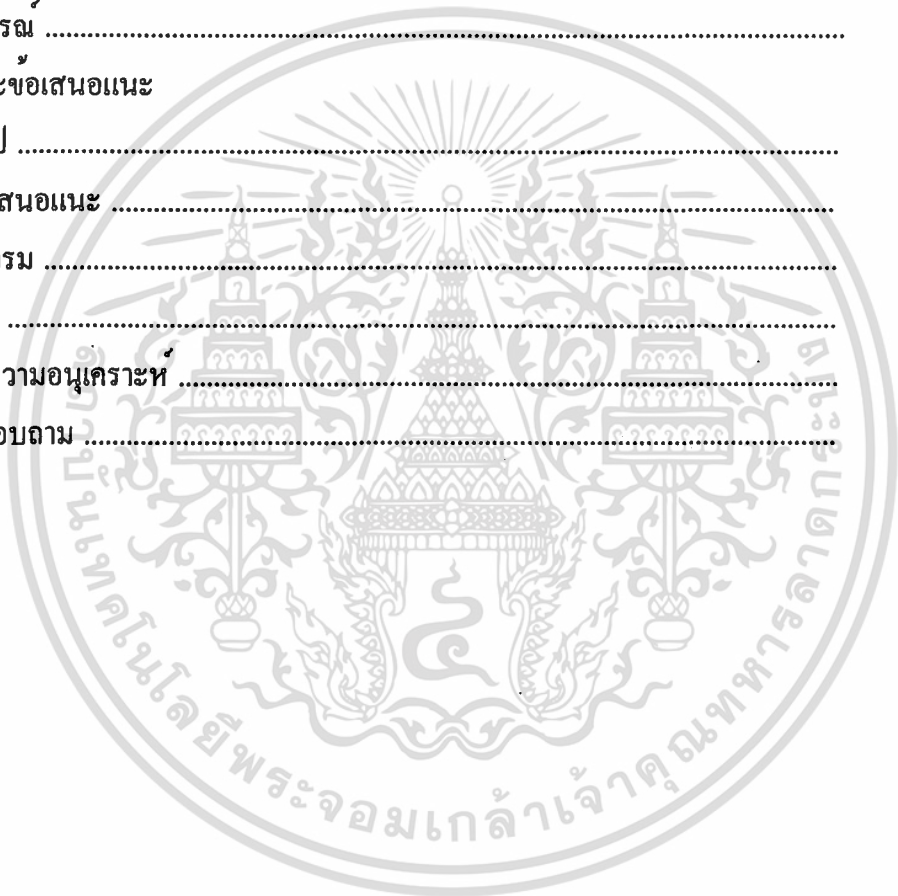
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อปัญหาพิเศษ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
บทที่	
1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง	
2.1 การศึกษานอกระบบโรงเรียน	4
2.2 หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	7
2.3 การเรียนการสอน	8
2.4 การเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม	12
2.5 การสอนภาคทฤษฎี และปฏิบัติ	15
2.6 สื่อการเรียนการสอน	19
2.7 ลักษณะอาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรกรรม	22
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	
3.1 ประชากร	27
3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	27
3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	27
3.2.2 วิธีการดำเนินการสร้างแบบสอบถามและลักษณะ ของแบบสอบถาม	27
3.2.3 การทดสอบแบบสอบถาม	28

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.2.4 วิธีการดำเนินการส่งแบบสอบถาม	28
3.2.5 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน	28
4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	
4.1 ผลการวิจัย	30
4.2 วิจารณ์	38
5 สรุปและขอเสนอแนะ	
5.1 สรุป	41
5.2 ขอเสนอแนะ	43
บรรณานุกรม	45
ภาคผนวก	49
ใบขอความอนุเคราะห์	50
แบบสอบถาม	52

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาผู้ใหญ่	31
2. แสดงความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการสอนภาคทฤษฎีและปฏิบัติ	33
3. แสดงความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านสื่อการเรียนการสอน	34
4. แสดงความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านอาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรกรรม	35
5. แสดงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอน วิชาเกษตรกรรมด้านการสอนภาคทฤษฎีและปฏิบัติ	36
6. แสดงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอน วิชาเกษตรกรรมด้านสื่อการเรียนการสอน	37
7. แสดงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการ สอนวิชาเกษตรกรรมด้านการสอนภาคทฤษฎีและปฏิบัติ	37

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ การที่จะพัฒนาคนในชาตินั้นจะต้องเริ่มต้นจากให้การศึกษาแก่คนในชาติให้เหมาะสมมีการพัฒนาทุก ๆ ด้าน ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และจิตใจ จะต้องมีการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน สำหรับทางด้านการศึกษาที่มีอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาทางด้านเกษตร ที่ประสบอยู่ในสภาวะปัจจุบัน เช่น เกษตรกรขาดความรู้ ความเข้าใจ ในด้านการผลิต ไม่เหมาะสมกับความต้องการของตลาดจึงจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาชีพอเกษตรกรรมในหลักสูตรต่างๆ ทั้งในระบบโรงเรียน คือมีการเรียนในเวลาราชการ และนอกระบบโรงเรียนคือมีการเรียนการสอนนอกเวลาราชการ โดยมุ่งที่จะให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ หรือการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป

อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษานอกระบบเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่อยู่วัยเรียนหรือผู้ที่ต้องการแสวงหาความรู้จากการพลาดโอกาสทางการศึกษา ซึ่งอาจเกิดจากสาเหตุบางประการ เช่น ฐานะยากจน ความพิการทางร่างกาย หรือการเจ็บป่วยเป็นต้น การบริการของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนเป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้เยาวชนมีความเสมอภาคทางการศึกษาในการแสวงหาความรู้ต่อไป สำหรับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียนนั้นได้จัดให้มีวิชาเกษตรกรรมเป็นหมวดวิชาบังคับเลือกอยู่ในหมวดวิชาชีพ จากที่ผ่านมาพบว่า ในการการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมยังขาดอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ความเหมาะสมของสภาพการเรียนการสอนเป็นต้น ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นผลนำมาให้ผู้ทำการวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มเรียนทางไกลของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ปีการศึกษา 2540 เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน และทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มเรียนทางไกลของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ปีการศึกษา 2540
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มเรียนทางไกลของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ปีการศึกษา 2540 ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม
3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะ ในการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มเรียนทางไกล ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ปีการศึกษา 2540

1.3 ขอบเขตของปัญหา

การทำกรวิจัยครั้งนี้เพื่อสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมในด้านการเรียนการสอน การสอนภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านลักษณะอาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรกรรม ของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มเรียนทางไกลของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา จำนวน 45 คน โดยมีประชากรที่เรียนวิชาเกษตรกรรมดังนี้

นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนวิชาเกษตรกรรม ซึ่งทำการเก็บข้อมูลที่จำนวนนักศึกษาแต่ละห้องดังต่อไปนี้

นักศึกษาผู้ใหญ่ ห้อง 2 จำนวน	15	คน
นักศึกษาผู้ใหญ่ ห้อง 3 จำนวน	22	คน
นักศึกษาผู้ใหญ่ ห้อง 4 จำนวน	4	คน
นักศึกษาผู้ใหญ่ ห้อง 5 จำนวน	1	คน
นักศึกษาผู้ใหญ่ ห้อง 6 จำนวน	1	คน
นักศึกษาผู้ใหญ่ ห้อง 8 จำนวน	2	คน
รวมทั้งหมดจำนวน	45	คน

นิยามศัพท์

" ความคิดเห็น " หมายถึง ความรู้สึกส่วนบุคคลที่แสดงออกมาทางบวกหรือทางลบต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม

" นักศึกษาผู้ใหญ่ " หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มเรียนทางไกลของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา

" การเรียนการสอน " หมายถึง กิจกรรมที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนให้เป็นที่ไปตามกระบวนการ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ได้ดียิ่งขึ้น

" ศูนย์บริการการศึกษา " หมายถึง ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา

" การเรียนทางไกล " หมายถึง กลุ่มนักศึกษาผู้ใหญ่ ที่เรียนในวันอาทิตย์เรียนอยู่ในศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา
2. ข้อมูลจากการวิจัยเป็นแนวทางให้กับนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มเรียนทางไกลของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา ในการเลือกเรียนวิชาเกษตรกรรม

บทที่ 2

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องในการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอน วิชาเกษตรกรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มเรียนทางไกลของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอดงทับป่ จังหวัดพังงา ปีการศึกษา 2540 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- 2.1 การศึกษานอกระบบโรงเรียน
- 2.2 หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
- 2.3 การเรียนการสอน
- 2.4 การเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม
- 2.5 การสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
- 2.6 สื่อการเรียนการสอน
- 2.7 ลักษณะอาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรกรรม
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การศึกษานอกระบบโรงเรียน

การศึกษานอกระบบเรียน (non-formal education) หมายถึง กิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นไว้ นอกกรอบระบบโรงเรียน โดยทั่วไปอาจจะสนองความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น โครงการสอนเทียบความรู้ ให้โรงเรียนเพื่อให้โอกาสที่สองแก่ผู้พลาดโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียน หรือกิจกรรมนอกหลักสูตรที่โรงเรียนจัดขึ้นได้แก่ กิจกรรมลูกเสือ (พุทธชาติ ราชปรีชา, 2524 : 4)

อรรถพร พงษ์วาท (2521 : 53) ให้ความหมายว่า “ประสบการณ์การเรียนรู้ ทั้งหลายที่เกิดขึ้นนอกชั้นเรียนของโรงเรียนภาคปกติ ”

บุหงา วัฒนะ (2521 : 3 อ้างถึง H. Phillip, 1973 p. 12) กล่าวว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นนอกระบบการศึกษาปกติไม่ว่ากิจกรรมจะจัดขึ้นเป็น

กิจกรรมต่างหาก หรือจัดเป็นกิจกรรมใหญ่ เป็นกิจกรรมที่มุ่งบริการกลุ่มผู้เรียนที่ได้กำหนดเป้าหมายอย่างมีความมุ่งหมาย เช่น สถานเลี้ยงเด็กก่อนวันเรียน (ยกเว้น โรงเรียนอนุบาล)

กชกร สังขชาติ (2533 : 10 - 12 อ้างถึง K. David and B. Thomas, 1971) ให้คำจำกัดความว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียน หรือการศึกษานอกระบบการศึกษาผู้ใหญ่ หมายถึง การศึกษาที่พัฒนาขึ้นเพื่อเป็นทางเลือกหรือส่งเสริมการศึกษานอกระบบในโรงเรียนหรือเป็นการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อ ปิดช่องว่างของประชากรจำนวนมาก ซึ่งไม่สามารถจะบริการจากระบบในโรงเรียนได้อย่างเต็มที่ การศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นการศึกษาที่สามารถยืดหยุ่นกันได้

กชกร สังขชาติ (2533 : 10 - 12 อ้างถึง W.steen, 1979)กล่าวว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง ประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งหลายซึ่งอยู่นอกระบบชั้นเรียนของโรงเรียนภาคปกติ

กชกร สังขชาติ (2533 : 10 - 12 อ้างถึง J. Polland, 1979) ให้ความหมายว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง การจัดระบบการเรียนการสอนที่จัดเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ ที่ต้องการใช้การศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมในสังคมและกิจกรรม ก่อให้เกิดการเรียนรู้ และทักษะอื่นๆ นอกระบบชั้นเรียนในภาคปกติ

กชกร สังขชาติ (2533 :10 - 12 อ้างถึง R.James C. Victor, 1973) กล่าวว่า การศึกษานอกโรงเรียนครอบคลุมการฝึกอบรม และการสอนนอกระบบชั้นเรียน ในโรงเรียนเกือบทั้งหมดการศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นกิจกรรมที่สนองความต้องการหลายอย่าง เช่น

1. เพื่อให้ผู้ที่ไม่มีโอกาสเรียนในระบบโรงเรียนได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียน
2. เพื่อให้ผู้ที่จบการศึกษา จากระบบโรงเรียนแล้วได้มีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติม โดยเฉพาะที่จะไปประกอบอาชีพ
3. เพื่อช่วยให้ผู้ที่กำลังปฏิบัติงานได้มีโอกาสศึกษาเพิ่มเติมประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

การปฏิบัติงาน

สุนทร โคตรบรรเทา (2524 : 14 - 15) ได้รวบรวมความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมการศึกษาใดๆ ที่จัดขึ้นนอกระบบโรงเรียน ภาคปกติ โดยจัดขึ้นเป็นกิจกรรมหนึ่งต่างหากหรือเป็นส่วนสำคัญ ส่วนหนึ่งของกิจกรรมใหญ่ เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียน และวัตถุประสงค์ในการเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้รู้จักแก้ปัญหาอาชีพ หรือพัฒนาการเรียนรู้เฉพาะอย่างตามความต้องการหรือความสนใจของพลเมือง

ชิต ชิตชูตระกูล, วาสิณ ศรีสมัย (ม.ป.ป.) อ้างถึง จรุง ภาสุวรรณ (2516) การศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นนอกระบบโรงเรียน ภาคปกติไม่ว่ากิจกรรมนั้นจะจัดขึ้นต่างหาก ถือว่าเป็นส่วนสำคัญของกิจกรรมใหญ่อื่นๆ ที่บริการแก่ผู้เรียน

ประมุขสุข อาชาวอำรุง (2518 : 76) ให้คำจำกัดความว่าเป็นกิจกรรมทางการศึกษาที่ไม่มีรูปแบบโครงสร้างที่แน่นอน เป็นการศึกษาที่จัดขึ้นโดยไม่เลือกวัย ไม่เลือกเพศ หรือ สติปัญญาความสามารถ ความถนัด เป็นการศึกษาที่ไม่มีพิธีตรอง เปิดโอกาสให้กับทุกคนในสังคมจัดกิจกรรมการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน

บุหงา วัฒนะ (2521 : 3 อ้างถึง S. Cole and K. Timothy, 1973 : p.5) กล่าวว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นการศึกษาที่ก่อให้เกิดทักษะและความรู้ต่างๆ ที่เกิดขึ้นนอกระบบโรงเรียนตามปกติ เป็นการผสมผสานของกิจกรรมต่างๆ ที่ไม่มีมาตรฐานแน่นอน แต่มีจุดมุ่งหมายไปสู่เป้าหมายหลายประการ

กชกร สังขชาติ (2533 : 42) ได้แบ่งลักษณะของการศึกษานอกระบบโรงเรียนดังนี้

1. เป็นกระบวนการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อให้ผสมผสานกับชีวิตและงานโดยมุ่งที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น
2. เป็นตัวเชื่อมระหว่างความต้องการของผู้เรียนและความต้องการของสังคม
3. หลักสูตรที่เปลี่ยนแปลงและยืดหยุ่นได้เพื่อสนองต่อความต้องการของผู้เรียน

4. เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้รู้จักความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนต่อสังคม

บรรจง ชูสกุลชาติ (2526 : 206) ได้สรุปความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน คือ การศึกษาที่พยายามจะจัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือคนที่ผิดหลังในระบบโรงเรียน หรือไม่มีโอกาสที่จะเข้าเรียนในระบบโรงเรียน หรือไม่ได้รับความเสมอภาคในระบบการศึกษาในโรงเรียนได้มีโอกาสศึกษาเพื่อดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างสงบสุข

สุภรณ์ ศรีพหล (2534 : 20) กล่าวว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง ประสบการณ์ทางการเรียนทั้งหมดที่อยู่นอกระบบชั้นเรียนปกติมีขอบเขต กว้างขวาง ครอบคลุมหน่วยงานต่างๆ ทุกหน่วยงานที่จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นการศึกษาให้สนองความต้องการของประชาชนกลุ่มอายุต่างๆ กันซึ่งครอบคลุมตั้งแต่เด็กก่อนวัยเรียน

จากแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ได้กล่าวถึง การศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นการจัดการศึกษาที่จัดขึ้น นอกเหนือจากการศึกษาในระบบโรงเรียนไม่ว่า

การศึกษานั้น จะจัดขึ้นเป็นกิจกรรมการศึกษาโดยเฉพาะหรือส่วนของกิจกรรมอื่น เพื่อมุ่งแก้ปัญหา ฝึกอาชีพ หรือพัฒนาความรู้ เฉพาะอย่างตามความต้องการและความสนใจของพลเมือง ลักษณะของการศึกษานอกระบบ พอสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ในด้านรูปแบบไม่แน่นอนภายใต้ เป็นการจัดเพื่อให้บรรลุ จุดมุ่งหมายเฉพาะและเป็นการช่วยเสริมการศึกษาในระบบโรงเรียนให้สมบูรณ์ขึ้น
2. ระบบการถ่ายทอดจะใช้หลายๆ แบบและใช้วิธีการที่มีประสิทธิภาพมากกว่าสอนโดยวิธีการบรรยาย การศึกษานอกระบบจะนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน
3. ลักษณะของหลักสูตร วิธีสอน ยืดหยุ่น มากกว่าการศึกษาในระบบโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายโดยไม่จำกัด อายุ เพศ อาชีพ และระดับการศึกษา
4. การศึกษาระบบโรงเรียน จะเห็นในเรื่องประสบการณ์ความรู้ ทักษะที่เป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพ ที่ทำอยู่มากกว่าที่จะยึดถือเวลาเนื้อหา และประกาศนียบัตรหรือหนังสือรับรองเป็นสำคัญ

2.2 หลักสูตร การศึกษานอกโรงเรียน

หลักสูตรการศึกษานอกระบบ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 ต้องใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 4 ภาคเรียน ยกเว้นกรณีที่มีการเทียบโอนผลการเรียน ก็อาจจบได้ก่อนกำหนดหลักสูตร การศึกษานอกระบบโรงเรียนมีโครงสร้าง ซึ่งประกอบด้วย หมวดวิชาบังคับ หมวดวิชาเลือกและกิจกรรมจะต้องเลือกเรียนไม่น้อยกว่า 75 หน่วยการเรียน ตามรายละเอียดดังนี้

1. หมวดวิชาบังคับ มี 5 หมวดวิชา รวม 36 หน่วยการเรียนคือ

ภาษาไทย 1	6 หน่วยการเรียน
สังคมศึกษา 1	6 หน่วยการเรียน
พลานามัย	6 หน่วยการเรียน
วิทยาศาสตร์ 1 หรือ 2 (เลือก 1 สาขาวิชา)	6 หน่วยการเรียน
พื้นฐานวิชาอาชีพ (เลือก 1 สาขาวิชา)	12 หน่วยการเรียน
2. หมวดวิชาเลือก มี 6 หมวดวิชา ผู้เรียนสามารถเลือก ไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา รวม 39 หน่วยการเรียน คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาษาไทย 2	13	หน่วยการเรียนรู้
สังคมศึกษา 2	13	หน่วยการเรียนรู้
วิทยาศาสตร์ 3	13	หน่วยการเรียนรู้
คณิตศาสตร์	13	หน่วยการเรียนรู้
ภาษาต่างประเทศ (เลือกได้ไม่เกิน 2 สาขาวิชา)	13	หน่วยการเรียนรู้
อาชีพ (เทียบโอนได้ไม่เกิน 3 หมวดวิชา) หมวดละ	13	หน่วยการเรียนรู้

3. กิจกรรม การเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีกิจกรรมดังนี้

3.1 กิจกรรมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี

3.2 กิจกรรมพัฒนาชุมชนและสังคม

3.3 กิจกรรมสนับสนุนงานการศึกษาออกโรงเรียน การทำกิจกรรมให้
เป็นไปตามเกณฑ์ที่กรมกำหนด

2.3 การเรียนการสอน

การเรียน เป็นคำเรียกสั้นของคำว่า การเรียนรู้ มาจากคำภาษาอังกฤษว่า LEARNING มีความหมายมากในทางจิตวิทยา เพราะเป็นกระบวนการที่บุคคลมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากประสบการณ์

การสอน คือ การจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้นักเรียนได้ปะทะเพื่อที่จะให้เกิดการเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น

กล่าวสรุป คือการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้คนได้มีประสบการณ์ที่ดีมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นจนสามารถดำรงชีพได้อย่างราบรื่นเป็นประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวมซึ่งถือว่าเป็นจุดหมายสูงสุดของการศึกษา(สุพิน บุญชูวงศ์, 2539 : 2-3)

จิตนา สุขมาก (ม.ป.ป. : 4-9) กล่าวว่า การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลง ปฏิกริยาตอบสนองหรือพฤติกรรมอันเนื่องมาจากบุคคลได้มีประสบการณ์ในขณะที่บุคคลนั้นมีสติสัมปชัญญะอันสมบูรณ์ แต่บางครั้งอาจเป็นประสบการณ์ ที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัว การสอนคือ การกระทำให้ความรู้และทักษะ เกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างดี เป็นการวัดประสบการณ์ชีวิตให้กับผู้เรียน

สรุปการเรียนการสอน คือ วิธีดำเนินการให้เกิดการเรียนรู้มีวิธีการสอนชนิดต่างๆ การนำความรู้ทางจิตวิทยามาใช้ ในการเรียนการสอน เช่น นักเรียนจะเรียนรู้ได้ดีถ้าครูผู้สอนมีหน้าตาที่ยิ้มแย้มแจ่มใส อารมณ์ดี พุดจาสุภาพ มีการจูงใจ และการเสริมกำลังใจ ตามสมควร

จำนง พรายเข้มแข (2536 : 18) กล่าวว่า การเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากการปฏิสัมพันธ์ ระหว่างครูกับนักเรียนในทุกขั้นตอนการวางแผน การดำเนินกิจกรรม และสรุปทบทวน โดยสัมพันธ์ด้วยความคิด การใช้ปัญญา และเอื้ออำนวยต่อสภาพการเรียนรู้ของครูกับนักเรียน

การเรียนการสอนอาจจะสรุปสาระสำคัญเพื่อนำไปปฏิบัติได้ตามขั้นตอนต่อไปนี้

ก. ก่อนมีการเรียนการสอน

- 1) ศึกษาหลักสูตร แผนการสอน และกำหนดการสอน
- 2) กำหนดโครงสร้าง เนื้อหา ประสพการณ์
- 3) กำหนดคโมโนมติ และจุดประสงค์ของเรื่องที่สอน
- 4) กำหนดวิธีสอนและกิจกรรม
- 5) เตรียมสื่อและสภาพแวดล้อมทางการเรียน
- 6) ทดสอบพื้นฐานและเตรียมความพร้อมของนักเรียน

ข. ขณะดำเนินการเรียนการสอน

- 1) บูรณาการเนื้อหาและวิธีสอน
- 2) เร้าความสนใจนักเรียนให้เกิดความกระหายที่จะเรียน
- 3) เสนอประเด็นปัญหาและสถานการณ์
- 4) แนะนำวิธีการใช้สื่อ เครื่องมือและแหล่งวิชาการ
- 5) จัดบรรยากาศในการสอนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียน
- 6) เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

ค. เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน

- 1) สรุปและทบทวน
- 2) สังเกตและบันทึกผลของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและเจตคติ
- 3) วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ของนักเรียน)
- 4) ประเมินผลของการสอน (ของครู)
- 5) ทบทวนและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน

สุพิน เนียมพลับ (2531 : 1) กล่าวว่า การเรียนการสอนจะมีประสิทธิภาพเพียงใด ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างการจัดองค์ประกอบต่างๆ ขบวนการเรียนรู้ และการสอน การตรวจสอบประสิทธิภาพการเรียนการสอนจะทำได้ โดยการประเมินผลและเมื่อผลที่ออกมา มีความบกพร่อง ก็ต้องปรับปรุงใหม่

การเรียนการสอนหมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือลักษณะที่สำคัญ 2 ประการคือ

1. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือการเรียนที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคล
2. ลักษณะพฤติกรรม ที่เปลี่ยนแปลงมี 3 ลักษณะ
 - 2.1 ด้านความรู้
 - 2.2 ด้านทักษะ
 - 2.3 ด้านความรู้สึก

สังต์ อุทรนันท์ (2539 : 31-34) กล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนการสอนมีดังนี้

คือ

1. ลักษณะผู้เรียน
 - 1.1 ความสามารถทางสติปัญญา
 - 1.2 อัตราการเรียน
 - 1.3 ลักษณะการเรียน
 - 1.4 ประสบการณ์เดิม
2. จุดประสงค์ของการสอน
 - 2.1 ความรู้ความเข้าใจ
 - 2.2 ทักษะทางกาย
 - 2.3 เจตคติและค่านิยม
3. เนื้อหาสาระที่จะนำมาสอน
 - 3.1 ข้อเท็จจริงและความรู้ธรรมดา
 - 3.2 ความคิดรวบยอดและหลักการ
 - 3.3 การคิดแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์
 - 3.4 ทักษะทางกาย
 - 3.5 เจตคติและค่านิยม
4. การเตรียมความพร้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 4.1 การเตรียมสภาพแวดล้อม
- 4.2 การเร้าความสนใจ
5. การดำเนินการสอน
 - 5.1 การเลือกกลวิธีการสอน
 - 5.2 การเลือกกิจกรรมการสอน
 - 5.3 การเลือกสื่อการเรียนการสอน
6. การสร้างเสริมทักษะ
 - 6.1 การช่วยเหลือ เด็ก เรียนซ้ำ
 - 6.2 การส่งเสริมเด็กเรียนเก่ง
7. การจัดกิจกรรมสนับสนุน
 - 7.1 การสรุป - ทบทวน
 - 7.2 การสั่งงาน
8. การควบคุมและตรวจสอบ
 - 8.1 การวัดความรู้ก่อนสอน
 - 8.2 การไขคำถาม
 - 8.3 การสร้างเสริมกำลังใจ
 - 8.4 การวัดผลหลังการสอน
9. สัมฤทธิ์ผลของการสอน
10. การปรับปรุงแก้ไข

ชาลัญชัย อินทรประวัติ (2523 : 27) กล่าวว่าองค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนการสอนมีดังนี้

1. ครู หมายถึง ผู้สอน
2. นักเรียน หมายถึง ผู้เรียน
3. วิธีสอน หมายถึง กิจกรรมที่ครูทำ นักเรียนทำหรือที่ครูและนักเรียนร่วมกันทำ

กันทำ

ทวีป อภิสิริ (2529 : 14) กล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนการสอนว่า มีองค์ประกอบ 5 ประการคือ

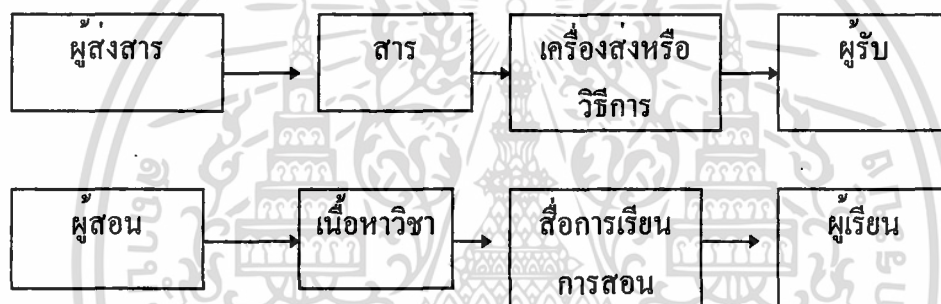
1. ผู้สอน หรือครู
2. หลักสูตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ผู้เรียน
4. สื่อสารเรียนการสอน
5. การวัดประเมินผล

การสอนทุกวิชาหลักสำคัญของครู - อาจารย์ หรือผู้สอน คือ การนำหลักสูตรที่กำหนดไว้ให้มีประสิทธิภาพมีความเข้าใจจะสอนนักเรียนเกิดความสนใจที่จะเรียนและนำไปปฏิบัติจริง หลักสำคัญ พิจารณาจากการประกอบการเรียนการสอน หลายประการเมื่อประกอบกันจะทำให้เกิดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

วาสนา ชาวหา (2533 : 1) กล่าวว่า ระบบการเรียนการสอนมีลักษณะคล้ายคลึงกับระบบสื่อสาร มีองค์ประกอบที่สำคัญคือ

ในระบบการเรียนการสอน ผู้ส่งสารคือผู้สอนเป็นผู้ให้ความรู้สารคือ เนื้อหาวิชาความรู้หรือ เรื่องราวที่ผู้สอนต้องการให้เรียนโดยอาศัยช่องทางหรือวิธีการ เรียกว่า สื่อการเรียนเป็นตัวนำความรู้ไปสู่ผู้เรียน

2.4 การเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม

ชัยมงคล สุรพานิช (2515 : 333) กล่าวว่า การเกษตร หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ หรือกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการผลิต (Production) การแปรรูป (Processing) และการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งเป็นกระบวนการที่จำเป็นต้องปฏิบัติทั้งในฟาร์ม และนอกฟาร์ม

สุโขทัยธรรมมาธิราช (2533 : 460) กล่าวว่า การเรียนการสอนวิชาเกษตร มีข้อควรปฏิบัติดังนี้

1. การเรียนการสอนไม่จำเป็นต้องเรียนในห้องเรียนให้มากเน้นการศึกษาเห็นของจริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
3. เน้นการฝึกด้านทักษะ
4. ใช้วิทยาการผู้มีประสบการณ์โดยตรงมาสอน
5. ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาและรายวิชาให้ทันสมัยอยู่เสมอ
6. ควรมีเอกสาร หรือตำราประกอบ
7. ควรใช้สื่อทัศน

สุโขทัยธรรมธิราช (2527 : 367) กล่าวว่า การเรียนการสอนวิชาเกษตร หมายถึง การให้การศึกษาในเรื่องราว เกี่ยวกับการเกษตรหรือการเล่าเรียนฝึกฝน หมายถึง การให้การศึกษาในเรื่องราวเกี่ยวกับการเกษตรหรือการเล่าเรียนฝึกฝน และอบรมในเรื่องราวเกี่ยวกับการเกษตร

หลักการเรียนการสอนวิชาเกษตรมีดังนี้

1. หลักความเป็นประชาธิปไตย คือผู้สอนต้องมีความเป็นประชาธิปไตย คือต้องคำนึงถึงความรู้สึก ของนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียน และการประเมินผล
2. หลักการใช้ประโยชน์ ครูและนักเรียนควรร่วมกันพิจารณาถึงความรู้ และทักษะซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ การจัดการเรียนการสอนมักคำนึงประโยชน์ที่จะนำไปใช้ในอนาคต
3. ความพร้อม โดยปกตินักเรียนมีความพร้อมเมื่อให้เห็นถึงประโยชน์ของสิ่งที่จะเรียนว่าสามารถนำไปใช้ได้
4. การเรียนด้วยปฏิบัติจริง การเรียนวิชาเกษตรจะต้องเน้น การเรียนในสิ่งที่เราทำได้ การปฏิบัติจริงนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญของความสำคัญในการเรียนเพื่อออกไปประกอบอาชีพเกษตร

รมณีย์ อาภาภิรม (2531 : 4-13) กล่าวว่า การสอนวิชาการเกษตร หมายถึงการทำให้เกิดการเรียนรู้ในวิชาชีพเกษตรซึ่งหมายถึง การเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนวิชาเกษตรกรรม การสอนวิชาเกษตรที่ประสบผลสำเร็จ ครูเกษตรต้องสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนได้ครบสามด้านที่ Bloom ได้แบ่งไว้คือ

1. พุทธิพิสัย หรือภูมิปัญญา (Cognitive domain) เป็นพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นความรู้ความคิดครูเกษตรต้องมีความสามารถทำให้นักเรียนเกษตรเปลี่ยนแปลงด้านพุทธิพิสัยให้ครบทั้ง 6 ระดับ ตามที่ Bloom แบ่งไว้คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.1 ความรู้ความจำ หมายถึง ความสามารถในการจำเรื่องและรายละเอียดต่างๆ ที่ผู้เรียนได้รับมา

1.2 ความเข้าใจ หมายถึง การขยายความรู้ความจำให้ไกลออกไป

1.3 การนำไปใช้ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ ความเข้าใจที่เรียนมาไปแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นใหม่ แต่มีลักษณะคล้ายกัน

1.4 การวิเคราะห์ หมายถึง เป็นการแสดงความสามารถในการแยกส่วนของเนื้อหา เพื่อหาส่วนที่สำคัญ ที่มีความสัมพันธ์กัน

1.5 การสังเคราะห์ หมายถึง เป็นความสามารถในการรวมของสองสิ่งเข้าด้วยกัน เพื่อให้กลายเป็นรูปใหม่ อาจเป็นวัตถุสิ่งของของความคิดเห็นหรือข้อเท็จจริง

1.6 การประเมินค่า หมายถึง การตีค่าอย่างมีหลักเกณฑ์ ลักษณะของการวิจารณ์ความถูกต้องโดยมีเกณฑ์หรือมาตรฐานเป็นหลัก

2. ทักษะพิสัย หรือทักษะปฏิบัติ (Psychomotor domain) หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน

2.1 ทำตามแบบ

2.2 พอทำได้

2.3 ทำได้ดีมีความแม่นยำ

2.4 ทำได้ด้วยความชำนาญ

3. จิตพิสัย หรือทัศนคติ (Affective domain) หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นในด้านความรู้สึกหรือทัศนคติที่แสดงออกมาจากจิตใจ

3.1 การยอมรับ

3.2 การตอบสนอง

3.3 การเกิดค่านิยม

3.4 การจัดคุณค่า

3.5 การพัฒนาจินตนิมิต

รมณี อภาภิรม (2531 : 13) อ้างถึง บุญธรรม จิตต์อนันต์ (2517) กล่าวว่า การเรียนการสอนวิชาเกษตร ซึ่งผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้มากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆอย่างได้แก่

1. ลักษณะครู

2. ลักษณะนักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ลักษณะของกลุ่มผู้เรียน
4. เนื้อหา
5. อุปกรณ์ประกอบการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก
6. สิ่งแวดล้อมหรืออิทธิพลภายนอก
7. พฤติกรรมร่วมระหว่างผู้เรียนและผู้สอน

สุโขทัยธรรมมาธิราช (2532 : 461-462) กล่าวว่า การจัดสอนวิชาเกษตรให้เกิดผลควรถือหลักดังนี้

1. ผู้สอนต้องเข้าใจจุดหมายหลักการและโครงสร้างของหลักสูตรอย่างชัดเจน
2. ทำความเข้าใจจุดประสงค์ของวิชา
3. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้
4. เน้นการสอนให้เหมาะสมกับรายวิชาและจุดประสงค์การเรียนรู้
5. จัดสอนให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น
6. การจัดชั้นเรียนควรจัดให้มีจำนวนพอเหมาะ
7. ควรใช้วิทยากรท้องถิ่นมาช่วยในการสอนวิชาเกษตรในโรงเรียน
8. ประเมินผลการเรียนในชั้นเรียน

2.5 การสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

รมณีย์ อาภาภิรม (2531 : 36-39) กล่าวว่า การเลือกวิธีการสอน ผู้สอนจะต้องศึกษาข้อดีข้อเสียของวิธีการสอนแต่ละวิธีแล้วเลือกวิธีสอน หรือนำวิธีสอนหลายๆ วิธีมาประกอบกันใช้สอนในช่วงเวลาที่เหมาะสมเพื่อให้การสอนบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ การเลือกวิธีการสอนจึงต้องพิจารณาปัจจัยต่างๆ ดังนี้

1. ผู้สอน ผู้สอนจะต้องมีความถนัดในวิธีการสอน ที่นำมาใช้จึงจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามต้องการ ผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาเทคนิคและวิธีการสอนแต่ละวิธีให้เข้าใจ เช่น การสอนแบบสาธิตผู้สอนจะต้องมีความรู้และประสบการณ์ตลอดจนทักษะในเรื่องนั้นอย่างดีจึงจะสามารถแสดงขั้นตอนต่างๆ ได้เป็นลำดับ เข้าใจง่าย การสอนแบบบรรยาย ผู้สอนต้องมีความสามารถในการพูด สื่อความเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่พูด สามารถใช้คำพูดสร้างความสนใจของผู้เรียน สามารถพูดให้ผู้เรียนเกิดภาพในความคิดตามการพูดของผู้สอน การพูดให้เกิดภาพผู้สอนอาจต้องหาสื่อการสอนเข้ามาช่วยการบรรยาย เช่น แผ่นภาพ แผ่นใส สไลด์ แผนภูมิของจริง เป็นต้น การสอนแบบอภิปราย ผู้สอนต้องมีความสามารถในการฟัง จับความคิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เห็นของแต่ละบุคคลสามารถปรับถ้อยคำสำนวนเชื่อมโยงความคิดเห็นของแต่ละบุคคล สามารถจัดความขัดแย้งแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างดี สามารถสรุปประเด็นสำคัญและชักจูงให้พูดประเด็นสำคัญ เป็นผู้มีอารมณ์ขัน มองโลกในแง่ดี ควบคุมอารมณ์ได้ดีและรู้กาลเทศะ

2. วัตถุประสงค์ของการสอนผู้สอนจะต้องพิจารณาหรือกำหนดวัตถุประสงค์ของการสอนแต่ละครั้งว่าต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อะไร หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านใด

3. ลักษณะของเนื้อหา ผู้สอนต้องนำเนื้อหามาพิจารณาว่ามีลักษณะที่เป็น ทฤษฎีหลักการข้อมูลวิธีการสอนควรเป็นบรรยาย ถ้าลักษณะเนื้อหาเป็นแนวความคิดเป็นข้อคิด เป็นปัญหา วิธีการสอนควรเป็นการอภิปราย ให้แสดงความคิดเห็น หรือเนื้อหาที่มีลักษณะในเชิงปฏิบัติ มีวิธีการสอนก็จะเป็นการบรรยายประกอบการสาธิต และให้ทดลองปฏิบัติ

4. ลักษณะของผู้เรียน ผู้สอนจะต้องศึกษาและพิจารณา ลักษณะของผู้เรียนในด้านต่างๆ ประกอบการเลือกวิธีการสอน เช่น ระดับสติปัญญา วัยของผู้เรียน พื้นฐานการศึกษาหรือประสบการณ์ จำนวนผู้เรียน ความสัมพันธ์ของกลุ่มผู้เรียน สิ่งแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม

5. เวลา สถานที่ ผู้สอนจะเลือกวิธีการสอนใด จำเป็นต้องพิจารณาเวลาและสถานที่ ที่ใช้ในการสอนเนื่องจากการสอนแต่ละวิธีจะใช้เวลาเตรียมการสอนและเวลาที่ใช้การสอนนั้นแตกต่างกัน

6. อุปกรณ์การสอน การเลือกวิธีการสอนผู้สอนต้องพิจารณาถึงอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการเรียนรู้นั้นๆ ด้วยว่า สามารถหาได้หรือไม่ ใช้เวลาในการหามาหรือไม่ อุปกรณ์นั้นต้องใช้เวลาในการสอนนานเท่าไร เหมาะสมกับเวลาที่มีหรือไม่

7. ความสอดคล้อง ของวิธีการสอนกับหลักการของการเรียนรู้ วิธีการสอนแต่ละวิธีจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ต่างกัน ผู้สอนจะตัดสินใจเลือกวิธีการสอน หรือปรับปรุงวิธีการสอนของตนเองให้สอดคล้องกับหลักการของการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น

รมณีย์ อาภาภิรม (2531 : 96-108) กล่าวว่า การสอนภาคปฏิบัติมุ่งให้ผู้เรียนปฏิบัติได้ หน้าที่สำคัญในการสอนวิชาชีพเกษตรคือ การนำเอาเนื้อหาทฤษฎีที่เป็นหลักการ ไปคัดแปลงจัดให้อยู่ในรูปของการปฏิบัติเพื่อให้นักศึกษาอาชีพเกษตรสามารถทดลองปฏิบัติจนเกิดการเรียนรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในวิชาชีพเกษตรได้ ซึ่งถือเป็นการให้ประสบการณ์ตรง

วัตถุประสงค์ของการสอนภาคปฏิบัติวิชาชีพเกษตร

1. เพื่อให้เกิดความรู้อย่างแจ่มแจ้ง ตลอดจนสามารถปฏิบัติได้ในสิ่งที่เรียนได้
อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เพื่อให้มีทักษะและความชำนาญในวิชาชีพเกษตรจนเกิดความมั่นใจในการไปประกอบอาชีพ

3. เพื่อให้สามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ และหาความรู้ในสิ่งที่สนใจเพิ่มเติมได้

นอกจากวัตถุประสงค์หลักดังกล่าวแล้ว การสอนภาคปฏิบัติวิชาชีพเกษตรทำให้เกิดผลดีแต่ผู้เรียนอีกหลายประการคือ

1. รู้จักการวางแผนเตรียมปฏิบัติงานในอาชีพ
2. รู้จักและสามารถใช้เครื่องมืออุปกรณ์ในการปฏิบัติงานเกิดความชำนาญ
3. รู้จักพิจารณาหรือวิเคราะห์สิ่งที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติจริง

4. เกิดความภาคภูมิใจในงานที่ปฏิบัติตลอดจนมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตร

5. ส่งเสริมให้เป็นคนคิดอย่างมีเหตุผล

ลักษณะของการจัดสอนภาคปฏิบัติวิชาชีพเกษตร

1. ปฏิบัติเพื่อให้รู้วิธีการ (Learning a technique) การสอนลักษณะนี้ผู้สอนอาจจะสาธิตขั้นตอนวิธีการให้ดูก่อน แล้วให้ผู้เรียนปฏิบัติตามที่สาธิตไป ซึ่งปกติแล้วการสอนวิชาชีพเกษตรต้องใช้วิธีการนี้มากเพราะการสาธิตจะช่วยทำให้ผู้เรียนจดจำได้แม่นยำได้เห็นของจริง และสามารถปฏิบัติตามได้ เช่น วิธีการตอนสุกร วิธีการตอนไก่ วิธีการผสมเทียมโค วิธีการใช้เครื่องมือทางการเกษตร วิธีการปลูกพืชแต่ละชนิด

2. การปฏิบัติเพื่ออธิบายหลักการ หรือทฤษฎีให้เห็นจริง (Illustrating a principle) โดยให้ผู้เรียนทดลองปฏิบัติพิสูจน์ทฤษฎี เช่น การทดสอบความเป็นกรดเป็นด่างของดิน การทดลองลักษณะของการขาดธาตุอาหาร

3. ปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะความชำนาญ (Practicing a skill) ผู้สอนอาจจะให้ผู้เรียนทำโครงการเกษตรภายใต้การนิเทศ หรือการฝึกงาน โดยต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะ มีความชำนาญ คล่องแคล่วในงานอาชีพ การสอนแบบนี้ผู้สอนต้องจัดเวลา สถานที่ และอุปกรณ์ในการปฏิบัติให้พร้อมกัน

4. ปฏิบัติเพื่อรวบรวมข้อมูลและแปลความ (Gathering data and gaining experience into interpretation) เป็นการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ ในสิ่งที่สนใจ ฝึกการแก้ปัญหา ฝึกการเก็บข้อมูล และการแปลความจากข้อมูล ผู้สอนให้ปฏิบัติโดยให้ผู้เรียนทำโครงการเกษตรภายใต้การนิเทศ การทำปัญหาพิเศษเรื่องใดเรื่องหนึ่งและทำการวิจัย เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสอนในภาคปฏิบัติสิ่งที่ผู้สอนต้องเตรียม

1. วางแผนการปฏิบัติในแต่วิชาที่ต้องการ ให้ผู้เรียนเรียนรู้อะไรวัตถุประสงค์หลักคืออะไร
2. เตรียมสถานที่สำหรับปฏิบัติได้เหมาะสมทั้งการปฏิบัติในห้องเรียนและในภาคสนาม
3. เตรียมอุปกรณ์ในการปฏิบัติให้พร้อม ซึ่งได้แก่ มีจำนวนเพียงพอกับจำนวนของผู้เรียน เครื่องมืออยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งานได้ มีความคล่องตัวในการใช้เมื่อใดก็ได้ มีความสะดวกในการนำมาใช้

4. เตรียมเอกสารหรือคู่มือการปฏิบัติประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย อุปกรณ์ที่ต้องใช้ขั้นตอนการปฏิบัติ สิ่งที่นักเรียนต้องสังเกต ต้องทำรายงาน ต้องรายงานผลการปฏิบัติ

เทคนิคการสอนภาควิชาปฏิบัติวิชาชีพเกษตร มี 6 วิธี คือ

1. การสอนภาคปฏิบัติแบบสาธิต (Demonstrate)
2. การสอนภาคปฏิบัติแบบทดลอง (Laboratory)
3. การสอนภาคปฏิบัติแบบให้ผู้เรียนทำโครงการ (Project)
4. การสอนภาคปฏิบัติแบบโครงการเกษตรภายใต้การนิเทศ
5. การสอนภาคปฏิบัติแบบให้ฝึกงาน
6. การสอนภาคปฏิบัติแบบให้ทำปัญหาพิเศษหรืองานวิจัย

คณิศ คิชชบุตร (2532 : 461-465) กล่าวว่า การจัดการสอนในชั้นเรียน การสอนวิชาเกษตรในห้องเรียนโดยปกติเน้นทางภาคทฤษฎี หรือวิชาที่เนื้อหามุ่งในด้านทฤษฎีเป็นหลัก เช่น เกี่ยวกับเศรษฐกิจเกษตรการตลาด สหกรณ์ เป็นต้น วิชาเหล่านี้มักไม่มีการทดลองในห้องปฏิบัติหรือมีภาคปฏิบัตินอกห้องเรียน

การเรียนวิชาเกษตร นอกจากเรียนการเรียนการสอนในชั้นเรียนการทดลองในห้องปฏิบัติการและการฝึกหัดงานในภาคปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรู้และทักษะ การปฏิบัติงานเพื่อหาประสบการณ์ในอาชีพ และหาความรู้และทักษะเพิ่มเติม ดังในรายละเอียดต่อไปนี้

1. การฝึกหัดงานฟาร์มเพิ่มเติม (supplementary farm practies) โดยการเลือกสรรงานช่วยให้นักเรียนได้รับประโยชน์ดังต่อไปนี้

- 1.1 เป็นงานหรือประสบการณ์ที่นักเรียนแต่ละคนต้องการ
- 1.2 เป็นประสบการณ์ที่นักเรียนยังขาดอยู่
- 1.3 เป็นประสบการณ์ที่ไม่สามารถเกิดขึ้นได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1.4 เป็นประสบการณ์ที่ต้องใช้บ่อย
- 1.5 เป็นประสบการณ์ที่ไม่อยู่ในโครงการที่ได้เรียนมา
- 1.6 เป็นประสบการณ์ที่ได้รับการยอมรับแล้ว
- 1.7 เป็นประสบการณ์เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติจากผลการเรียนการสอน

2. การฝึกปฏิบัติงานเพื่อหาประสบการณ์ในไร่นา (placement for form experience) เพื่อความมุ่งหมาย 2 ประการคือ

2.1 เพื่อให้นักเรียนที่ไม่ได้อาศัยอยู่ในไร่นาแต่มีความสนใจในฟาร์ม และดำเนินโครงการเกษตร

2.2 เพื่อให้นักเรียนที่พ่อแม่มีอาชีพเกษตรหาประสบการณ์นอกเหนือจากที่มีอยู่ในฟาร์มของตนเพิ่มเติม

3. การติดตามและประเมินผล ครูเกษตรหรือสถานศึกษาต้องมีการติดตามผลของการฝึกหัดงานนั้นๆ และมีการประเมินการฝึกหัดโดยรวมมือกับสถานที่ที่ไปฝึกหัดนั้น

2.6 สื่อการเรียนการสอน

สันทัด ภิบาลสุข (2533 : 35 อ้างถึง W. Brown and C. others, 1973) ให้ความหมายของสื่อการสอน หมายถึง เครื่องช่วยในการเรียนรู้ ซึ่งครูและนักเรียนเป็นผู้ใช้เพื่อช่วยให้การสอนและการเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สันทัด ภิบาลสุข (2533 : 35 อ้างถึง L. Erickson, 1970) สื่อการสอน หมายถึง สิ่งที่ช่วยให้การสอนบรรลุไปสู่จุดมุ่งหมาย ด้วยดี

สันทัด ภิบาลสุข (2533 : 35 อ้างถึง E. Haas and F. Packer, 1964) สื่อการสอน หมายถึง สิ่งที่ช่วยได้ครูถ่ายทอดข้อเท็จจริง ทักษะ เจตคติ ความรู้ และความซาบซึ้งไปยังผู้เรียน

สันทัด ภิบาลสุข (2533 : 35 อ้างถึง L. Shorver, 1960) สื่อการสอนเป็นเครื่องมือที่ช่วยสื่อความหมายจัดโดยครู และนักเรียนเพื่อเสริมการเรียนรู้ เครื่องมือการสอนทุกชนิด จัดเป็นสื่อการสอน เช่น หนังสือ โสตทัศนวัสดุ สไลด์ ของจริง และทรัพยากรจากชุมชน เป็นต้น

สรุป สื่อการสอน หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่ใช้เครื่องมือหรือช่องทางสำหรับช่วยถ่ายทอด หรือนำความรู้หรือประสบการณ์ ไปสู่ผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

วาสนา ชาวหา (2535 : 8) อ้างถึง เปรื่อง กุมุท (2519 : 1) กล่าวว่า สื่อการสอน หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่ใช้เป็นเครื่องมือหรือช่องทาง สำหรับการสอนของครู ถึงผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ ตามวัตถุประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายที่ครูวางใจได้เป็นอย่างดี

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 :112) กล่าวว่า สื่อการสอนหมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการที่ใช้เป็นสื่อกลางให้ผู้สอนสามารถสั่งหรือถ่ายทอดความรู้ เจตคติและทักษะไปยังผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อชิพร ศรียมก (2523 : 64) กล่าวว่า สื่อการสอนหมายถึง อะไรก็ได้ที่ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างน่าสนใจ และทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

วาสนา ชาวหา (2533 : 8 อ้างถึง W. Brown and C. others, 1973 p.2) ได้ให้ความหมายว่า สื่อการสอนได้แก่อุปกรณ์ทั้งหลายที่ช่วยเสนอความรู้ให้แก่ผู้เรียนจนเกิดผลการเรียนที่ดี ทั้งนี้มีความหมายถึงกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นเป็นต้น

สรุปได้ว่า สื่อการสอน หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่เป็นตัวกลาง หรือ พาหนะ นำความรู้ ไปสู่ผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนสามารถรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างดี

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ได้แบ่งสื่อการสอนเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. วัสดุ หมายถึง สื่อที่ช่วยสอนที่มีการผู้ผลิตเปลี่ยนแปลง เช่น ซอเล็กซ์ ฟิล์ม ภาพถ่าย สไลด์ ฯลฯ
2. อุปกรณ์ หมายถึง สิ่งที่ช่วยสอนที่เป็นเครื่องมือ เช่น กระดานดำ กล้องถ่ายภาพ ฯลฯ
3. กระบวนการและวิธีการ ได้แก่ การจัดระบบ การสาธิต การทดลองและกิจกรรมต่าง ๆ

นิพนธ์ สุขปริดี (2521 : 4) กล่าวว่า อุปกรณ์การสอน คือ โสตทัศนวัสดุที่เรานำมาใช้สอนเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่กำลังสอน ไม่รวมถึงวัสดุประจำห้องเรียน เช่น ตัวครู โต๊ะ เก้าอี้ กระดาน ซอเล็กซ์ และสิ่งอื่นๆ ที่มีอยู่ในห้องเรียนเป็นประจำ

โสตทัศนอุปกรณ์ (Equipment) คือ โสตทัศนวัสดุที่ใช้เป็นอุปกรณ์การสอนด้วยตัวของตนเองแต่เพียงอย่างเดียว ไม่ได้จะต้องมีโสตทัศนวัสดุอื่นมาประกอบ จึงเป็นอุปกรณ์ที่สมบูรณ์ ผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์จากโสตทัศนศึกษาที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน เช่น ของจริง (Real Object) หุ่นจำลอง (Models) แผนภูมิและแผนสถิติ (Chart and Graph) การศึกษานอกสถานที่ (Educational Fieldtrip) ภาพยนตร์ (Motion Picture) โทรทัศน์ (Television) สไลด์ (Slide) วิทยุ (Radio)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักเบื้องต้นในการใช้โสตทัศนวัสดุประกอบการสอน

1. เลือกโสตทัศนวัสดุให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมาย เหมาะกับประสบการณ์ของเด็กมีเนื้อหาถูกต้องและสามารถนำมาใช้ได้

2. เตรียมที่จะใช้โสตทัศนวัสดุให้พร้อมโดยการทดลองใช้โสตทัศนวัสดุ ที่จะนำไปใช้สอนเสียก่อนเพื่อให้แน่ใจว่าสามารถใช้ได้อย่างถูกต้อง และได้ผลดีเมื่อนำไปใช้จริง

3. ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้โสตทัศนวัสดุในการเรียนการสอนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้เพื่อให้นักเรียนสนใจ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน ทบทวนบทเรียน

4. ครูใช้โสตทัศนวัสดุในการนำเข้าสู่บทเรียน อธิบายเนื้อหา สรุป ทบทวนบทเรียน

5. หลังการใช้โสตทัศนวัสดุแล้วควรประเมินผลและติดตามผลทันที โอวาท พุทธศิริ (2531 : 5) ได้แจกแจงคุณค่าของโสตทัศนูปกรณ์ที่ผู้เรียนจะได้รับด้านต่าง ๆ แตกต่างกันดังนี้

- จักขุสัมผัส (ตา)	ประมาณ 75 %
- โสตสัมผัส (หู)	ประมาณ 13 %
- กายสัมผัส (กาย)	ประมาณ 1 %
- รสสัมผัส (ลิ้น)	ประมาณ 3 %
- นาสิกสัมผัส (จมูก)	ประมาณ 3 %

สื่อการเรียนการสอนด้านวิชาชีพเกษตรที่ผู้สอนสามารถหาได้ง่ายคือของจริงซึ่งเป็นที่นิยมทั่วไป ข้อดีของสื่อประเภทของจริง คือ มีความเป็นรูปธรรมสูง เรียนรู้ได้มาก จดจำได้นานและเกิดความคิดสานต่อไปยังเนื้อหาสาระอื่นได้เร็ว

สิริวรรณ ศรีพหล และอชิพร ศรียมก (2534 : 66-67) กล่าวว่า การใช้สื่อการสอนทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน ด้วยเหตุผล 6 ประการคือ

1. สื่อการสอนกระตุ้นความสนใจให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรักอยากเรียน
2. สื่อการสอนทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น
3. สื่อการสอนสามารถนำสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตกลับมาชมได้ในปัจจุบัน
4. สื่อการสอนสามารถย่อขนาดของวัตถุมาประกอบการสอนได้
5. สื่อการสอนทำให้นักเรียนจดจำสิ่งที่ควรจำได้นานมาก
6. สื่อการสอนจะมีส่วนเสริมสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้เรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7 ลักษณะอาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรกรรม

สุโขทัยธรรมาราช (2523 : 420) กล่าวว่า ครูเกษตรเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศเพราะเป็นผู้ที่มีส่วนช่วยพัฒนาให้ผู้ที่จะเป็นเกษตรกรในอนาคตหรือเกษตรกรในปัจจุบันได้มีความรู้ ความคิดและความสามารถในการเกษตรทั้งด้าน การผลิต การแปรรูป และการจัดจำหน่ายให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในการจัดการศึกษาเกษตรมีองค์ประกอบที่สำคัญหลายอย่างครูเกษตรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดองค์ประกอบหนึ่ง เพราะครูเกษตรเป็นผู้นำเอาแนวความคิดและหลักสูตรมาดำเนินการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความสามารถให้กับผู้เรียน

ลักษณะบุคลิกภาพของครูเกษตร หมายถึง การแสดงออกทางด้านพฤติกรรม เช่น การแต่งกาย การพูดจา การแสดงออกทางอารมณ์ ฯลฯ ซึ่งเป็นลักษณะรวมๆ ของพฤติกรรมของครูเกษตร บุคลิกภาพเป็นสิ่งที่สำคัญมากที่สุดในตัวบุคคล ในการสร้างความศรัทธาให้เกิดขึ้นกับผู้ที่ได้พบเห็นและทำกิจกรรมรวมในด้านการเรียนการสอนแล้ว บุคลิกภาพของครูมีความสำคัญมากเพราะครูที่มีบุคลิกภาพดีจะช่วยให้ครูและผู้เรียนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ลักษณะบุคลิกภาพของครูเกษตรที่สำคัญมีดังนี้

1. มีความรักและศรัทธาในอาชีพครูเกษตรจะทำให้มีทัศนคติที่ดีและมีความสุขในการเป็นครูเกษตรไม่เบื่อหน่ายในการทำงาน ใฝ่หาความรู้เพิ่มเติม หาวิชาการใหม่ ๆ มาถ่ายทอดให้ผู้เรียนอยู่เสมอทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ตั้งใจทำงานและมีความรับผิดชอบ จะทำให้งานที่ทำสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ

3. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี พูดจาอ่อนหวาน ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความเป็นกันเองกับผู้เรียนสร้างบรรยากาศที่ดีในห้องเรียนมีใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน มีความอดทน เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

4. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงดี การเรียนการสอนวิชาเน้นภาคปฏิบัติในเรื่องให้สามารถทำให้ครูเกษตรจำเป็นต้องปฏิบัติได้ดี ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงดี

5. มีความเชื่อมั่นในตัวเองและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การปฏิบัติงานในอาชีพ ครูเกษตรต้องการ การตัดสินใจเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการเรียนการสอนภาคปฏิบัติซึ่งดำเนินกิจกรรมการเกษตรที่เกี่ยวข้องกับสัตว์และพืชซึ่งเป็นสิ่งมีชีวิต ครูเกษตรต้องมีความเชื่อมั่นในตัวเอง ครูเกษตรควรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และกล้า ที่จะนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาทดลองใช้ในสถาบัน เพื่อเป็นแบบอย่างให้กับชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. มีลักษณะเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ครูเกษตรอาจต้องแสดงบทบาทเป็นผู้นำ และอาจเป็นผู้ตามขึ้นอยู่กับสถานการณ์ เวลา และ โอกาส

7. มีความสุภาพเรียบร้อย รู้จักถ่อมตน ภายแต่กายเหมาะสม พุดจาสุภาพ เรียบร้อย พุดชัดเจน ใช้ภาษาถูกต้อง

สุรพันธ์ ต้นศรีวงษ์ (2538 : 25-26 อ้างถึง R. David, 1960) กล่าวว่า ผู้ที่ทำหน้าที่ดี จะต้องศึกษาวิชาครูมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้

1. ตื่นตัว
2. สนใจในตัวนักเรียนและกิจกรรมของชั้น
3. ร่าเริงแจ่มใส
4. ควบคุมตนเองได้
5. มีอารมณ์ขัน
6. ไม่อ้าเอียงไม่สนใจเฉพาะคนหนึ่งคนใด
7. มีความอดทน
8. แสดงความเข้าใจแก่นักเรียน
9. แสดงความเป็นเพื่อนและสุภาพต่อนักเรียน
10. ช่วยเหลือปัญหาส่วนตัวของนักเรียนเท่ากับปัญหาการเรียน
11. ยกย่องชมเชยผู้ทำงานดี
12. ยอมรับว่านักเรียนสามารถทำงานยากๆ ได้
13. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
14. ส่งเสริมกำลังใจนักเรียนมากที่สุด
15. เตรียมการสอนเป็นอย่างดี
16. มีการยืดหยุ่นถ้าสอนไม่เป็นตามแผน
17. ยอมรับความจำเป็นของแต่ละคน
18. ใช้อุปกรณ์การสอนเหมาะสมกระตุ้นให้สนใจ
19. ชี้แนะทางการเรียนแจ่มแจ้งมีการสาริตอธิบาย
20. มีระเบียบวินัยดี
21. ให้ความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ

ชาลูนชัย อินทรประวัตติ (2523 : 33-34) กล่าวว่าครูผู้สอนมีดีควรจะมีคุณสมบัติ หรือองค์ประกอบการสอนดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. มีลักษณะส่วนตัวที่ดี อาทิ ครูควรจะมีบุคลิกภาพของการเป็นครู แต่งกายเหมาะสม มีความกระตือรือร้น มีลักษณะการเป็นผู้นำ มีความเมตตา กรุณา มีอารมณ์ขันเหมาะสม

2. มีความรู้ทั่วไปอย่างกว้างขวาง

3. มีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน

4. มีความสามารถในการสอน เช่น ความสามารถในการวางแผนการสอน เข้าใจ หลักการเรียนรู้และการสอน

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มัสลิน แก้วสุวรรณ (2537 : 42) ได้ทำการวิจัยสำรวจความคิดเห็นความต้องการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของนักเรียนโรงเรียนบางกะปิกรุงเทพมหานคร พบว่า ความต้องการด้านการเรียนการสอน นักเรียนส่วนใหญ่ ชอบการบรรยายและให้ปฏิบัติจริง รองลงมาเป็น การบรรยายประกอบการสาธิต และมีความต้องการที่จะเรียนวิชาด้านพืชมากกว่าด้านสัตว์ นอกจากนี้การไปศึกษาดูงานเกษตร สถานที่ทำให้เกิดประสบการณ์แก่นักเรียนมากยิ่งขึ้น และมีการเชิญวิทยากรมาบรรยาย จัดกิจกรรมพิเศษ ส่งเสริมให้ความรู้แก่นักเรียนมากยิ่งขึ้น

สมชาย แสงทอง (2530 : 40) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครู - อาจารย์เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาเกษตรในระดับ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ครู-อาจารย์มีความเห็นด้วยอย่างยิ่งและเห็นด้วยต่อวิชาที่สอนวิชาชีพเกษตร นักเรียนนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน มากที่สุด และมีการจัดให้นักเรียนได้ไปศึกษานอกสถานที่ เป็นความรู้และประสบการณ์นอกโรงเรียน

เบญจมาศ พึ่งบัว (2533 : 42) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของนักศึกษาระดับประกอบนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรกรรมชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า

1. เทคนิคและวิธีการสอนทฤษฎี ต้องมีการนำเข้าสู่บทเรียนโดย บอกจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน แต่ละครั้ง มีการบรรยาย และบอกให้จดเป็นบางครั้ง การทำรายงาน ค้นคว้าเทคโนโลยีใหม่ๆ เป็นคนทันต่อเหตุการณ์ เชิญวิทยากรมาสอน ดูงานนอกสถานที่

2. เทคนิคและวิธีการสอนภาคปฏิบัติ ต้องมีการบรรยายประกอบการสาธิตให้นักศึกษา นักศึกษาเกิดความเข้าใจในการปฏิบัติ มีการให้ฝึกงานตามแหล่งต่างๆ เพื่อให้เกิดความชำนาญและประสบการณ์

3. เนื้อหาตามกลุ่มวิชา เหมาะสมกับการนำไปใช้ในการเกษตร

4. การใช้สื่อการเรียนการสอน มีการใช้สื่อปานกลางแต่มากกว่า การใช้สื่อสรุปทเรียนน้อย

5. การวัดผลและการประเมินผลการปฏิบัติ ควรทำทุกบทเรียนและสม่ำเสมอ ทำให้นักเรียน เกิดทักษะและความชำนาญ

จุฬา บุรีแก้ว (2539 : 27) ได้ทำการวิจัย เรื่องความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มเรียนทางไกลทิวาท โรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่วัดปลุกศรีทวารุทธากรุงเทพมหานคร พบว่า ควรมีการจัดการเรียนการสอนทางด้านวิชาการให้เหมาะสม เพื่อให้นักศึกษานำไปประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น การเลือกเรียนวิชาเกษตรควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาเลือกเองและมีการปฏิบัติให้มากเพราะเป็นประสบการณ์จริง นอกจากนี้ควรจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ให้นักศึกษาทั่วถึงกัน การสอนของครู-อาจารย์ ที่สอนวิชาเกษตรมีส่วนช่วยได้มาก ก็ควรสอนให้นักศึกษาเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพอื่นๆ นอกเหนือจากด้านการผลิต และที่สำคัญที่สุดคือการปลูกฝังให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตร

สิทธิชัย หงษ์ทอง (2525 : เนื้อความย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องทัศนคติที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี กรุงเทพมหานคร พบว่า การศึกษาเกษตรกรรมในมัธยมศึกษาตอนปลาย ยังไม่บรรลุเป้าหมาย เพราะยังขาดอุปกรณ์และเครื่องมือในการฝึกปฏิบัติงาน ทางด้านสัตวบาล นักเรียนส่วนใหญ่ได้ความเห็น ว่า ควรมีการปฏิบัติควบคู่กับเนื้อหาในภาคทฤษฎีเพื่อได้มีประสบการณ์ในเรื่องนั้นและการวัดผลของอาจารย์ควรมีการวัดผลภาคปฏิบัติไปด้วย

จิราพร คำบัว (2537 : 25) ได้สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน วิชางานเกษตรพื้นฐานของผู้ปกครองนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร พบว่า การประเมินอยู่ในระดับมากคือ การนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาปรับปรุงใช้ในวิชางานเกษตรพื้นฐาน และการประเมินระดับปานกลางได้แก่ ความรับผิดชอบต่อการเรียนการสอนวิชางานเกษตรพื้นฐานของนักเรียน หลังจากการเรียนวิชางานเกษตรพื้นฐาน และการประเมินระดับปานกลางได้แก่ ความรับผิดชอบ ต่อการเรียนการสอนวิชางาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกษตรพื้นฐานของนักเรียน ความถึงพอใจในผลการเรียน เน้นความอดทนของนักเรียน การเปลี่ยนแปลงของนักเรียนหลังจากการเรียนวิชางานเกษตรพื้นฐานความเหมาะสมของงานเกษตรพื้นฐานต่อนักเรียนในกรุงเทพมหานคร มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น ความสอดคล้องของการเรียน ของนักเรียนต่อความต้องการของชุมชน

สุทัศน์ ชำนิจศิลป์ (2531 : เนื้อความย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนวิชาหลักการเลี้ยงสัตว์ทั่วไป ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า นักเรียนจะอยู่กับ บิดา มารดา ซึ่งประกอบอาชีพทางด้านเกษตร สภาพการเรียนการสอนนักเรียนให้ความสำคัญในวิชาพื้นฐานอาชีพ เพราะมีผลต่อการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา โดยเฉพาะวิชาหลักการเลี้ยงสัตว์ทั่วไป สามารถนำไปใช้ช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรเพื่อหารายได้พิเศษ แ่ตนเอง และนำไปเผยแพร่ให้แก่เกษตรกรและบุคคลอื่นๆ

มนัส สุวรรณพงษ์ (2531 : เนื้อความย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเกษตรกรรม เขตการศึกษา 12 ต่อ การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เหมาะสมกับอาชีพเกษตร พบว่า นักศึกษามีความต้องการมากเนื้อหาวิชาสัตว์บาล และพืชกรรมทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ การฝึกงานภายในและภายนอกวิทยาลัย การสอนแบบบรรยาย และการสาธิต การทัศนศึกษานอกสถานที่ การอยู่ประจำฟาร์มตามความพอใจ ด้านสื่อการเรียนการสอน การใช้ของจริงในการวัดผลภาคปฏิบัติ การวัดผลและการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการสอน การจัดวิชาที่สอน ควรให้เหมาะสมกับท้องถิ่น

สุภาพ มณีรัตน์ (2535 : 24) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบางเมืองเวียงฮ่องอนุสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า วิชาชีพเกษตรส่วนใหญ่แล้ว เห็นว่ามีความเหมาะสมเห็นด้วยต่อการเรียนการสอน โดยการกระทำจริงซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่ชอบเรียนวิชาเกษตรกรรม ครู - อาจารย์ มีความสามารถในการสอนมากมีมนุษยสัมพันธ์ มีความรับผิดชอบหน้าที่ ตรงต่อเวลาปานกลาง การให้การสนับสนุนวิชาเกษตรยังไม่เหมาะสมขาดเครื่องมืออุปกรณ์ ทางการเกษตร สถานที่ฝึกภาคปฏิบัติ หนังสือตำราเกษตรในห้องสมุดมีน้อย การสอนส่วนใหญ่ให้นักเรียนต้องการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มเรียนทางไกลของศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ปีการศึกษา 2540 จำนวน 45 คน โดยมีประชากรที่เรียนวิชาเกษตรกรรมดังนี้

นักศึกษาผู้ใหญ่ หอง 2 จำนวน	15 คน
นักศึกษาผู้ใหญ่ หอง 3 จำนวน	22 คน
นักศึกษาผู้ใหญ่ หอง 4 จำนวน	4 คน
นักศึกษาผู้ใหญ่ หอง 5 จำนวน	1 คน
นักศึกษาผู้ใหญ่ หอง 6 จำนวน	1 คน
นักศึกษาผู้ใหญ่ หอง 8 จำนวน	2 คน
รวมทั้งหมด จำนวน	45 คน

3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเป็นแบบปลายปิด แบบประมาณค่าและแบบปลายเปิด

3.3.2 วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถาม และลักษณะของแบบสอบถาม การสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำเอาวัตถุประสงค์ในการวิจัยมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยลักษณะการสร้างแบบสอบถามมีดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาผู้ใหญ่ แบบสอบถามปลายปิด (Closed Form) โดยการเลือกตอบ (Check list) เป็นคำถามเกี่ยวกับเพศ อายุ สถานภาพ สมรส ภูมิลำเนา อาชีพบิดามารดา ศาสนา ค่าใช้จ่ายในการเรียน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า (Rating Scale)

โดยการถามตอนที่ 2 แต่ละข้อแบ่งคะแนนตามความคิดเห็นของนักศึกษาอยู่ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม และระดับประมาณค่า 5 ระดับคือ

ระดับคะแนน 5 หมายถึง	ความคิดเห็นมากที่สุด
ระดับคะแนน 4 หมายถึง	ความคิดเห็นมาก
ระดับคะแนน 3 หมายถึง	ความคิดเห็นปานกลาง
ระดับคะแนน 2 หมายถึง	ความคิดเห็นน้อย
ระดับคะแนน 1 หมายถึง	ความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง การเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Form)

จากการตั้งคำถาม ให้ตรงประเด็นที่ต้องการศึกษาทำได้โดยการแบ่งออกเป็นตอนเพื่อให้สอดคล้อง กับวัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย ได้ศึกษาและปรับปรุงจากแบบสอบถามของ จูรี อมรวัฒน์ (2539 : 29-32) จุฬา บุรีแก้ว (2539 : 37) พยุง ตั้งสมบูรณ์ (2536 : 2 - 15)

3.2.3 การทดสอบแบบสอบถาม

หลังจากการสร้างแบบสอบถามแล้ว โดยการนำแบบสอบถามไปทดสอบ กับนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2540 ที่เลือกเรียนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนวัดสุธาโภชน์ เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร 20 ชุด และนำไปปรับปรุง

3.2.4 วิธีการดำเนินการส่งแบบสอบถาม

การดำเนินการส่งแบบสอบถามมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อภาควิชาครุศาสตร์เกษตร เพื่อขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามไปยัง ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอดะกั่วป่า จังหวัดพังงา โดยผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาตอบแบบสอบถาม พร้อมกับการนำแบบสอบถามไปด้วยตนเองเมื่อวันที่ 1 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2541 และได้รับคืนวันที่ 1 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2541

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามภายในวันที่ 1 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2541

3. แบบสอบถามที่ส่งจำนวน 45 ชุด ได้รับคืน 45 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ

1. นำข้อมูลที่ได้นำมาหาค่าร้อยละ โดยใช้สูตร (ประคอง วรรณสูตร, 2538 : 70)

$$\text{ร้อยละ} \quad \frac{X}{N} \times 100$$

กำหนดให้ $X =$ จำนวนประชากรที่ตอบแบบสอบถามในข้อนี้
 $N =$ จำนวนประชากรทั้งหมด

2. การหาค่าเฉลี่ย (ประกอบ กรณีสุด, 2538 : 70)

สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

กำหนดให้ $\bar{X} =$ คะแนนเฉลี่ย

$\sum fx =$ ผลรวมคะแนนทั้งหมด

$N =$ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

3. นำการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ประกอบ กรณีสุด, 2538 : 70)

สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

กำหนดให้ S.D. = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx =$ คะแนนของประชากร

$\sum fx^2 =$ คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มประชากร

$N =$ จำนวนประชากร

นำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมิน (ประกอบ กรณีสุด, 2538 : 70)

4.50 - 5.00	หมายถึง	ความคิดเห็นมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	ความคิดเห็นมาก
2.50 - 3.39	หมายถึง	ความคิดเห็นปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	ความคิดเห็นน้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	ความคิดเห็นน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

4.1 ผลการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยศึกษาเรื่อง **ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่** ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายกลุ่มเรียนทางไกลของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ปีการศึกษา 2540 ได้ผลการวิจัย ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษาผู้ใหญ่
- ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่
- ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษาผู้ใหญ่
 ตารางที่ 1 แสดงสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาผู้ใหญ่

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	20	44.44
หญิง	25	55.56
รวม	45	100.00
อายุ		
16-20	25	55.56
21-25	14	31.10
26-30	3	6.67
31-35	3	6.67
รวม	45	100.00
สถานภาพ		
โสด	33	73.33
แต่งงาน	10	22.22
หย่าร้าง	2	4.45
รวม	45	100.00
ภูมิลำเนา		
พังงา	42	93.33
ต่างจังหวัด	3	6.67
รวม	45	100.00
อาชีพหลักของผู้ปกครอง		
ราชการ	3	6.67
เกษตรกรรม	15	33.33
ประมง	11	24.24
ลูกจ้าง	7	15.66

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 แสดงสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาผู้ใหญ่ (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพหลักของผู้ปกครอง (ต่อ)		
ผู้ชาย	7	15.66
แม่บ้าน	2	4.44
รวม	45	100.00
ศาสนา		
พุทธ	33	73.33
อิสลาม	12	26.67
รวม	45	100.00
บุคคลที่ให้ค่าใช้จ่ายในการเรียน		
พ่อแม่	14	31.11
ญาติพี่น้อง	8	17.78
จากการทำงานด้วยตนเอง	23	51.11
รวม	45	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนวิชาเกษตรกรรมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มเรียนทางไกล ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ส่วนใหญ่จะเป็นนักศึกษาหญิง คิดเป็นร้อยละ 55.56 และนักศึกษาชาย คิดเป็นร้อยละ 44.44 นักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ช่วงอายุระหว่าง 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 55.56 รองลงมาช่วงอายุระหว่าง 21-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.10 ช่วงอายุระหว่าง 26-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.67 และ อายุระหว่าง 31-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.67 ตามลำดับ สถานภาพของนักศึกษาผู้ใหญ่ ส่วนใหญ่เป็นโสด คิดเป็นร้อยละ 73.33 แต่งงาน คิดเป็นร้อยละ 22.22 หย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 4.45 ตามลำดับ มีภูมิลำเนาในจังหวัดพังงา คิดเป็นร้อยละ 93.33 รองลงมาคือต่างจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 6.67 อาชีพหลักของผู้ปกครองนักศึกษาผู้ใหญ่ มีอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมา ประมง คิดเป็นร้อยละ 24.24 ลูกจ้าง คิดเป็นร้อยละ 15.66 ค่าขายคิดเป็นร้อยละ 15.66 ราชการ คิดเป็นร้อยละ 6.67 แม่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 4.44 ตามลำดับ นักศึกษาผู้ใหญ่ส่วนใหญ่นับถือศาสนา คิดเป็นร้อยละ 77.33 รองลงมาศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 26.67 ได้รับเงินค่าใช้จ่ายในการเรียนจาก การทำงานด้วยตนเองจำนวน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.11 รองลงมาจากพ่อแม่ คิดเป็นร้อยละ 31.11 และญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 17.78 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่
 ตารางที่ 2 แสดงความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้าน
 การสอนภาคทฤษฎีและปฏิบัติ

รายการ	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. อาจารย์แบ่งกลุ่มให้นักศึกษาร่วมกันอภิปราย	3.35	0.71	ปานกลาง
2. อาจารย์ให้นักศึกษาอภิปรายเป็นรายบุคคล	2.07	0.72	น้อย
3. อาจารย์สรุปเนื้อหาทุกครั้งเมื่อสิ้นสุดการสอน	2.82	0.91	ปานกลาง
4. เนื้อหาในภาคทฤษฎีได้ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าใจในภาคปฏิบัติ	2.75	1.07	ปานกลาง
5. เวลาที่ใช้สอนเหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน	3.78	0.63	มาก
6. เนื้อหาที่เรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.84	0.82	มาก
7. จัดให้มีกิจกรรมระหว่างกลุ่มของศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอื่น ๆ	1.91	0.82	น้อย
8. มีสถานที่ในการฝึกปฏิบัติงาน	1.57	1.60	น้อย
9. อาจารย์เตรียมอุปกรณ์การปฏิบัติล่วงหน้า	2.13	0.84	น้อย
10. จัดให้มีการฝึกงานที่นักศึกษาสนใจ	2.11	0.40	น้อย
11. อาจารย์สาธิตก่อนการปฏิบัติงานทุกครั้ง	1.88	0.65	น้อย
12. มีการแบ่งกลุ่มในการปฏิบัติงาน	2.11	0.80	น้อย
13. อาจารย์พาทัศนศึกษานอกสถานที่	1.38	0.49	น้อยที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2 รายการ คือ เนื้อหาที่เรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{x}=3.84$) เวลาที่ใช้สอนเหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน ($\bar{x}=3.78$) นักศึกษามีระดับความคิดเห็นปานกลาง 3 รายการ คือ อาจารย์แบ่งกลุ่มให้นักศึกษาร่วมกันอภิปราย ($\bar{x}=3.35$) อาจารย์สรุปเนื้อหาทุกครั้งเมื่อสิ้นสุดการสอน ($\bar{x}=2.82$) เนื้อหาในภาคทฤษฎีได้ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าใจในภาคปฏิบัติ ($\bar{x}=2.75$) นักศึกษามีระดับความคิดเห็นน้อย 7 รายการ คือ อาจารย์เตรียมอุปกรณ์การปฏิบัติล่วงหน้า ($\bar{x}=2.13$) มีการแบ่งกลุ่มในการปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.11$) จัดให้มีการฝึกงานที่นักศึกษาสนใจ ($\bar{x}=2.11$) อาจารย์ให้นักศึกษาอภิปรายเป็นรายบุคคล ($\bar{x}=2.07$) จัดให้มีกิจกรรมระหว่างกลุ่มของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอื่น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

($\bar{x}=1.91$) อาจารย์สําริติก่อนการปฏิบัติงานทุกครั้ง ($\bar{x}=1.88$) มีสถานที่ในการฝึกปฏิบัติงาน ($\bar{x}=1.57$) นักศึกษามีระดับความเห็นน้อยที่สุด 1 รายการ คือ อาจารย์พาทัศนศึกษานอกสถานที่ ($\bar{x}=1.38$)

ตารางที่ 3 แสดงความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านสื่อการเรียนการสอน

รายการ	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ใ้สื่อการสอนที่ทันสมัย	2.71	0.87	ปานกลาง
2. มีเครื่องมือประกอบการเรียนและเอกสารค้นคว้าเพิ่มเติม	2.64	0.86	ปานกลาง
3. มีเครื่องมือที่ใช้งานได้กับการปฏิบัติงาน (จอบ เสียม ทราย)	2.17	0.77	น้อย
4. จัดให้มีอุปกรณ์ทางการเกษตรเพียงพอกับนักศึกษา	2.55	0.35	ปานกลาง
5. สื่อการสอนทำให้เข้าใจในบทเรียนดีขึ้น	3.24	0.30	ปานกลาง
6. มีข่าวสารเกษตรที่ทันสมัยให้ผู้เรียนดูตามป้ายประชาสัมพันธ์	2.75	0.80	ปานกลาง
7. อาจารย์มีความสามารถในการใช้สื่อการสอนอย่างชำนาญ	2.64	1.10	ปานกลาง
8. สื่อการสอนทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นอยากเรียนมากขึ้น	2.82	0.88	ปานกลาง
9. จัดให้นักศึกษามีการเรียนรู้จากเครื่องมือและอุปกรณ์จริง	2.60	0.93	ปานกลาง
10. นักศึกษาได้เรียนรู้เรื่องราวใหม่ ๆ จากสื่อการสอนที่อาจารย์นำมาใ้	3.02	0.31	ปานกลาง
11. นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูลข่าวสารตามป้ายประชาสัมพันธ์	2.48	0.73	น้อย

จากตารางที่ 3 พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่มีระดับความคิดเห็นปานกลาง 9 รายการ คือ สื่อการสอนทำให้เข้าใจในบทเรียนดีขึ้น ($\bar{x}=3.24$) นักศึกษาได้เรียนรู้เรื่องราวใหม่ ๆ จากสื่อการสอนที่อาจารย์นำมาใ้ ($\bar{x}=3.02$) สื่อการสอนทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นอยากเรียนมากขึ้น ($\bar{x}=2.82$) มีข่าวสารเกษตรที่ทันสมัยให้ผู้เรียนดูตามป้ายประชาสัมพันธ์ ($\bar{x}=2.75$) ใ้สื่อการ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สอนที่ทันสมัย ($\bar{x}=2.71$) มีเครื่องมือประกอบการเรียนและเอกสารค้นคว้าเพิ่มเติม ($\bar{x}=2.64$) อาจารย์มีความสามารถในการใช้สื่อการสอนอย่างชำนาญ ($\bar{x}=2.64$) จัดให้นักศึกษามีการเรียนรู้จากเครื่องมือและอุปกรณ์จริง ($\bar{x}=2.60$) จัดให้มีอุปกรณ์ทางการเกษตรเพียงพอกับนักศึกษา ($\bar{x}=2.55$) นักศึกษามีระดับความคิดเห็นน้อย 2 รายการ คือ นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูลข่าวสารตามป้ายประชาสัมพันธ์ ($\bar{x}=2.48$) มีเครื่องมือที่ใช้งานได้กับการปฏิบัติงาน (จอบ เสียม คราด) ($\bar{x}=2.17$)

ตารางที่ 4 แสดงความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านลักษณะอาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรกรรม

รายการ	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. มีความสามารถในการอธิบายเนื้อหาทางด้านเกษตรให้นักเรียนเข้าใจ	3.51	0.76	มาก
2. มีวุฒิการศึกษาด้านเกษตร	2.37	1.19	น้อย
3. มีความสามารถในการสอนวิชาเกษตร	2.68	0.50	ปานกลาง
4. มีความสามารถในการสอนภาคปฏิบัติ	2.37	0.70	น้อย
5. การสอนตรงต่อเวลา	4.33	1.48	มาก
6. แต่งกายสุภาพเหมาะสมกับความเป็นครู	4.02	1.32	มาก
7. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักศึกษา	3.84	1.21	มาก
8. เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น	3.55	1.21	มาก
9. ติดตามผลงานของนักศึกษาสมาเสมอ	3.60	0.72	มาก
10. เป็นที่ปรึกษาให้กับนักศึกษาเมื่อมีปัญหาในด้านต่าง ๆ	3.86	1.37	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่มีระดับความคิดเห็นมาก 9 รายการ คือ การสอนตรงต่อเวลา ($\bar{x}=4.33$) แต่งกายสุภาพเหมาะสมกับความเป็นครู ($\bar{x}=4.02$) เป็นที่ปรึกษาให้กับนักเรียนเมื่อมีปัญหาในด้านต่าง ๆ ($\bar{x}=3.86$) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักศึกษา ($\bar{x}=3.84$) ติดตามผลงานของนักศึกษาสมาเสมอ ($\bar{x}=3.60$) เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น ($\bar{x}=3.55$) มีความสามารถในการอธิบายเนื้อหาทางด้านเกษตรให้นักศึกษาเข้าใจ ($\bar{x}=3.51$) นักศึกษาผู้ใหญ่มีระดับความคิดเห็นปานกลาง 1 รายการ มีความสามารถในการสอนวิชาเกษตร ($\bar{x}=2.68$) นักศึกษาเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ใหญ่มิ่ระดับความคิดเห็นน้อย 2 รายการ มีความสามารถในการสอนภาคปฏิบัติ ($\bar{x}=2.37$)
มีวุฒิการศึกษาด้านการเกษตร ($\bar{x}=2.37$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม

ตารางที่ 5 แสดงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ด้านการสอน
ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

รายการ	ความถี่ (คน)
1. ให้มีภาคปฏิบัติให้มากและนักศึกษาสามารถปฏิบัติจริงได้	11
2. ควรมีสถานที่ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ	9
3. เนื้อหาการสอนในภาคทฤษฎีควรเป็นเรื่องที่ทันสมัย	9
4. ควรจัดให้มีกิจกรรมระหว่างกลุ่มของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนให้มากขึ้น	7
5. ควรจัดให้มีการอภิปรายระหว่างกลุ่มนักศึกษาให้มาก	6
รวม	42

จากตารางที่ 5 พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มิ่ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ด้านการสอนภาคทฤษฎีและปฏิบัติ จำนวน 42 คน คือ ให้มีภาคปฏิบัติให้มากและนักศึกษาสามารถปฏิบัติจริงได้ จำนวน 11 คน มากที่สุด รองลงมาคือ ควรมีสถานที่ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ จำนวน 9 คน เนื้อหาการสอนในภาคทฤษฎีควรเป็นเรื่องที่ทันสมัย จำนวน 9 คน ควรจัดให้มีกิจกรรมระหว่างกลุ่มของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนให้มากขึ้น จำนวน 7 คน และจัดให้มีการอภิปรายระหว่างกลุ่มนักศึกษาให้มาก จำนวน 6 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ด้านสื่อการเรียนการสอน

รายการ	ความถี่ (คน)
1. ควรมีสื่อการสอนที่ทันสมัย รู้วิธีการใช้และปฏิบัติได้	15
2. สื่อการสอนควรสอดคล้องกับเนื้อหาและผู้สอนควรมีความชำนาญในการใช้สื่ออย่างมาก	11
3. ควรจัดให้มีอุปกรณ์ในการปฏิบัติให้มาก	9
4. ควรมีการใช้สื่อการสอนอย่างสม่ำเสมอ	5
รวม	40

จากตารางที่ 6 พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ด้านสื่อการเรียนการสอน จำนวน 40 คน คือ มีสื่อการสอนที่ทันสมัย รู้วิธีการใช้และปฏิบัติได้ จำนวน 15 คน มากที่สุด รองลงมาคือ สื่อการสอนควรสอดคล้องกับเนื้อหาและผู้สอนควรมีความชำนาญในการใช้สื่ออย่างมาก จำนวน 11 คน จัดให้มีอุปกรณ์ในการปฏิบัติให้มาก จำนวน 9 คน ควรมีการใช้สื่อการสอนอย่างสม่ำเสมอ จำนวน 5 คนตามลำดับ

ตารางที่ 7 แสดงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ด้านลักษณะอาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรกรรม

รายการ	ความถี่ (คน)
1. อาจารย์ควรจะมีวุฒิการศึกษาด้านเกษตรกรรม	14
2. อาจารย์ควรส่งเสริมกำลังใจให้นักศึกษาให้มาก	11
3. อาจารย์ควรมีการยืดหยุ่นในการสอนบางครั้ง	10
4. อาจารย์ควรมีอารมณ์ขันบ้าง ควบคุมตัวเองได้และมีจิตใจหนักแน่น	5
รวม	40

จากตารางที่ 7 พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ด้านลักษณะอาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรกรรม จำนวน 40 คน คือ อาจารย์มีวุฒิการศึกษาด้านการเกษตรโดยตรง จำนวน 14 คนมากที่สุด รองลงมา อาจารย์ส่งเสริมกำลังใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นักศึกษาให้มาก จำนวน 11 คน อาจารย์ควรมีการยืดหยุ่นในการสอนบางครั้ง จำนวน 10 คน และอาจารย์มีอารมณ์ขันบ้าง ควบคุมตัวเองได้และมีจิตใจหนักแน่น จำนวน 5 คน

4.2 วิจัย

1.จากการที่นักศึกษาได้ให้ความคิดเห็น ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติสังเกตได้ว่า ส่วนใหญ่แล้วนักศึกษาให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

รายการที่อาจารย์พาทัศนศึกษานอกสถานที่ นักศึกษาให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับที่น้อยที่สุด เนื่องจากการเรียนการสอนของนักศึกษาผู้ใหญ่จะมีเรียนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ในวันอาทิตย์ ทำให้นักศึกษาไม่มีโอกาสไปทัศนศึกษานอกสถานที่

รายการที่จัดให้การฝึกงานเมื่อนักศึกษาสนใจ นักศึกษาให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยเนื่องจากการจัดการเรียนการสอนของฝ่ายวิชาการไม่จัดให้การฝึกงาน ทำให้นักศึกษาไม่ได้รับความรู้และประสบการณ์ จากการฝึกงานทั้งภายในและภายนอกสถานที่

รายการที่อาจารย์สาธิตก่อนการปฏิบัติงานทุกครั้ง สนใจ นักศึกษาให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยเนื่องจากการสอนภาคปฏิบัติมีน้อย แต่จะเน้นภาคทฤษฎี อาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการสอนแบบบรรยายและให้นักศึกษาค้นคว้าความรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเอง ทำให้ไม่มีการสาธิต ก่อนการปฏิบัติงานในแต่ละครั้ง

รายการที่อาจารย์ให้นักศึกษาอภิปรายเป็นรายบุคคลนักศึกษานักศึกษาให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยเนื่องจาก เวลาที่ใช้สอนที่จำกัดและการสอนเป็นศูนย์กลางในบางครั้งทำให้การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนของนักศึกษามีน้อย ขณะเดียวกันอาจารย์จะใช้วิธีการมอบหมายงานและให้นักศึกษาส่งงานตามที่กำหนดในแต่ละครั้ง

รายการที่มีการแบ่งกลุ่มในการปฏิบัติงาน นักศึกษาให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยเนื่องจากการเรียนของนักศึกษามีข้อจำกัดในเรื่องเวลา คือมีเวลาเรียน 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ขณะเดียวกันหากนักศึกษาได้รับงานมอบหมายในการแบ่งกลุ่มปฏิบัติงาน เช่น การปลูกพืช ในแปลงหรือปลูกในกระถาง ก็ทำให้ไม่มีเวลาในการปฏิบัติงานและดูแลรักษาเกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมายในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนได้

รายการที่จัดให้มีกิจกรรมระหว่างกลุ่มของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอื่น ๆ สนใจ นักศึกษาให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย เนื่องมาจากฝ่ายกิจกรรมของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเห็นความสำคัญในการร่วมกิจกรรมของนักศึกษาระหว่างกลุ่มของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน

นอกโรงเรียนอื่น ๆ น้อยทำให้นักศึกษาไม่มีโอกาสในการพบปะและแสดงความคิดเห็นในด้านวิชาการจากประสบการณ์ของตนเอง

รายการที่อาจารย์จัดเตรียมอุปกรณ์การปฏิบัติงานล่วงหน้า นักศึกษาให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากภาคปฏิบัติหรืออาจไม่มีเลยในบางครั้ง ที่มีการเรียนการสอนทำให้การจัดเตรียมอุปกรณ์ในการสอนล่วงหน้าขาดไป

รายการที่มีสถานที่ในการฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษาให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากพื้นที่ในการปฏิบัติมีจำกัด ส่วนใหญ่จะใช้ในการสอนปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ทำให้การจัดการเรียนการสอนในภาคปฏิบัติลดลง

2. จากการทำให้นักศึกษาได้ให้ความคิดเห็น ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านสื่อการเรียนการสอน สังเกตได้ว่าส่วนใหญ่แล้วนักศึกษาให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง มีเพียง 2 รายการเท่านั้นที่นักเรียนให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

รายการที่มีเครื่องมือที่ใช้งานได้กับการปฏิบัติงาน (จอบ—เสียม—คราด) นักศึกษาให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากนักศึกษาไม่ได้ลงมือปฏิบัติงานในพื้นที่ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน ทำให้เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงานที่นักศึกษาพบเห็นมีส่วนน้อย และบางส่วนจะใช้งานได้ในการทำกิจกรรมร่วมกันพัฒนาศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเท่านั้น

รายการที่นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูลข่าวสารตามป้ายประชาสัมพันธ์ นักเรียนให้ความเห็นอยู่ในระดับน้อย เนื่องจาก กิจกรรมภายในศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนมีน้อย และทำให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูลข่าวสารทางวิชาการ และเรื่องที่ทันสมัยได้น้อย นอกจากนี้ป้ายประชาสัมพันธ์ภายในศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนมีจำกัด ไม่สามารถให้นักศึกษาได้จัดทำข้อมูลข่าวสารตามป้ายประชาสัมพันธ์ได้

3. จากการทำให้นักศึกษาได้ให้ความคิดเห็น ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านอาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรกรรม สังเกตได้ว่าส่วนใหญ่แล้วนักศึกษาให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีเพียง 2 รายการเท่านั้นที่นักเรียนให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

รายการที่มีความสามารถในการสอนภาคปฏิบัติให้นักศึกษาให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนมีวุฒิการศึกษาไม่ตรงกับด้านการเกษตร ขณะเดียวกันอาจารย์ผู้สอนทำหน้าที่หลายด้าน บางครั้งทำให้ไม่มีเวลาในการดูแลและให้คำแนะนำในการปฏิบัติงาน จึงใช้วิธีการสอนโดยให้นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง

รายการที่มีวุฒิการศึกษาด้านการเกษตร อยู่ในระดับน้อยเนื่องจากอาจารย์ผู้สอนมีวุฒิการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และมีประสบการณ์ในการสอนวิชาเกษตรกรรมบ้าง ทำให้ผู้เรียนมีเจตคติในอาจารย์ที่สอนว่าจะต้องจบจากการศึกษาด้านเกษตรจึงทำให้ผู้เรียนมีความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ของอาจารย์ผู้สอนได้ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มเรียนทางไกลของศูนย์บริการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ปีการศึกษา 2540 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไป ความคิดเห็นด้านการสอนภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านลักษณะอาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรกรรม รวมทั้งข้อเสนอแนะที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมในด้านการสอนภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านลักษณะอาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรกรรม ของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มเรียนทางไกลของศูนย์บริการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ปีการศึกษา 2540 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนวิชาเกษตรกรรมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มเรียนทางไกลของศูนย์บริการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ปีการศึกษา 2540 จำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัยมีดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษาผู้ใหญ่

นักศึกษาผู้ใหญ่ส่วนใหญ่จะเป็นนักศึกษาหญิง คิดเป็นร้อยละ 55.56 และนักศึกษาชาย คิดเป็นร้อยละ 44.44 นักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ช่วงอายุระหว่าง 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 55.56 รองลงมาช่วงอายุระหว่าง 21-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.10 ช่วงอายุระหว่าง 26-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.67 และ อายุระหว่าง 31-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.67 ตามลำดับ สถานภาพของนักศึกษาผู้ใหญ่ ส่วนใหญ่เป็นโสด คิดเป็นร้อยละ 73.33 แต่งงาน คิดเป็นร้อยละ 22.22 หย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 4.45 ตามลำดับ มีภูมิลำเนาในจังหวัดพังงา คิดเป็นร้อยละ 93.33 ต่างจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 6.67 อาชีพหลักของผู้ปกครองนักศึกษาผู้ใหญ่ มีอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมา ประมง คิดเป็นร้อยละ 24.24 ลูกจ้าง คิดเป็นร้อยละ 15.66 ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 15.66 ราชการ คิดเป็นร้อยละ 6.67 แม่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 4.44 ตามลำดับ นักศึกษาผู้ใหญ่ส่วนใหญ่นับถือ ศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 77.33 รองลงมา ศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 26.67 ได้รับเงินค่าใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จ่ายในการเรียนจาก การทำงานด้วยตนเองจำนวน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.11 รองลงมาจากพ่อแม่ คิดเป็นร้อยละ 31.11 และญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 17.78 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านทฤษฎีและปฏิบัติ นักศึกษาผู้ใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2 รายการ คือ เนื้อหาที่เรียนนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{x}=3.84$) เวลาที่ใช้สอนเหมาะสมกับเนื้อหา ที่เรียน ($\bar{x}=3.78$) นักศึกษามีระดับความคิดเห็นปานกลาง 3 รายการ คือ อาจารย์แบ่งกลุ่มให้นักศึกษาร่วมกันอภิปราย ($\bar{x}=3.35$) อาจารย์สรุปเนื้อหาทุกครั้งเมื่อสิ้นสุดการสอน ($\bar{x}=2.82$) เนื้อหาในภาคทฤษฎีได้ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าใจในภาคปฏิบัติ ($\bar{x}=2.75$) นักศึกษามีระดับความเห็นน้อย 7 รายการ คือ อาจารย์เตรียมอุปกรณ์การปฏิบัติล่วงหน้า ($\bar{x}=2.13$) มีการแบ่งกลุ่มในการปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.11$) จัดให้มีการฝึกงานที่นักศึกษาสนใจ ($\bar{x}=2.11$) อาจารย์ให้นักศึกษาอภิปรายเป็นรายบุคคล ($\bar{x}=2.07$) จัดให้มีกิจกรรมระหว่างกลุ่มของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอื่น ๆ ($\bar{x}=1.91$) อาจารย์สาธิตก่อนการปฏิบัติงานทุกครั้ง ($\bar{x}=1.88$) มีสถานที่ในการฝึกปฏิบัติงาน ($\bar{x}=1.57$) นักศึกษามีระดับความเห็นน้อยที่สุด 1 รายการ คือ อาจารย์พาทัศนศึกษานอกสถานที่ ($\bar{x}=1.38$)

ด้านสื่อการเรียนการสอน นักศึกษาผู้ใหญ่มีระดับความคิดเห็นมาก 9 รายการ คือ สื่อการสอนทำให้เข้าใจในบทเรียนดีขึ้น ($\bar{x}=3.24$) นักศึกษาได้เรียนรู้เรื่องราวใหม่ ๆ จากสื่อการสอนที่อาจารย์นำมาใช้ ($\bar{x}=3.02$) สื่อการสอนทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นอยากเรียนมากขึ้น ($\bar{x}=2.82$) มีข่าวสารเกษตรที่ทันสมัยให้ผู้เรียนดูตามป้ายประชาสัมพันธ์ ($\bar{x}=2.75$) ใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย ($\bar{x}=2.71$) มีเครื่องมือประกอบการเรียนและเอกสารค้นคว้าเพิ่มเติม ($\bar{x}=2.64$) อาจารย์มีความสามารถในการใช้สื่อการสอนอย่างชำนาญ ($\bar{x}=2.64$) จัดให้นักศึกษามีการเรียนรู้จากเครื่องมือและอุปกรณ์จริง ($\bar{x}=2.60$) จัดให้มีอุปกรณ์ทางการเกษตรเพียงพอกับนักศึกษา ($\bar{x}=2.55$) นักศึกษามีระดับความคิดเห็นน้อย 2 รายการ คือ นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูลข่าวสารตามป้ายประชาสัมพันธ์ ($\bar{x}=2.48$) มีเครื่องมือที่ใช้งานได้กับการปฏิบัติงาน (จอบ เสียม คราด) ($\bar{x}=2.17$)

ด้านลักษณะอาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรกรรม นักศึกษาผู้ใหญ่มีระดับความคิดเห็นปานกลาง 9 รายการ คือ การสอนตรงต่อเวลา ($\bar{x}=4.33$) แต่งกายสุภาพเหมาะสมกับความเป็นครู ($\bar{x}=4.02$) เป็นที่ปรึกษาให้กับนักเรียนเมื่อมีปัญหาในด้านต่าง ๆ ($\bar{x}=3.86$) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักศึกษา ($\bar{x}=3.84$) ติดตามผลงานของนักศึกษามาเสมอ ($\bar{x}=3.60$) เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น ($\bar{x}=3.55$) มีความสามารถในการอธิบายเนื้อหาทางด้านเกษตรให้นักศึกษาเข้าใจ ($\bar{x}=3.51$) นักศึกษาผู้ใหญ่มีระดับความคิดเห็นปานกลาง 1 รายการ มีความสามารถในการสอนวิชา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกษตร ($\bar{x}=2.68$) นักศึกษาผู้ใหญ่มีระดับความคิดเห็นน้อย 2 รายการ มีความสามารถในการสอนภาคปฏิบัติ ($\bar{x}=2.37$) มีวุฒิการศึกษาด้านการเกษตร ($\bar{x}=2.37$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม

ด้านการสอนภาคทฤษฎีและปฏิบัติ นักศึกษาผู้ใหญ่ 42 คน คือ ให้มีภาคปฏิบัติให้มากขึ้น และนักศึกษาสามารถปฏิบัติจริงได้ จำนวน 11 คน มากที่สุด รองลงมาคือ ควรมีสถานที่ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ จำนวน 9 คน เนื้อหาการสอนในภาคทฤษฎีควรเป็นเรื่องที่ทันสมัย จำนวน 9 คน ควรจัดให้มีกิจกรรมระหว่างกลุ่มของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนให้มากขึ้น จำนวน 7 คน และจัดให้มีการอภิปรายระหว่างกลุ่มนักศึกษาให้มากขึ้น จำนวน 6 คน ตามลำดับ

ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ จำนวน 40 คน คือ มีสื่อการสอนที่ทันสมัย รู้วิธีการใช้และปฏิบัติได้ จำนวน 15 คน มากที่สุด รองลงมาคือ สื่อการสอนควรสอดคล้องกับเนื้อหาและ ผู้สอนควรมีความชำนาญในการใช้สื่ออย่างมาก จำนวน 11 คน จัดให้มีอุปกรณ์ในการปฏิบัติให้มากขึ้น จำนวน 9 คน ควรมีการใช้สื่อการสอนอย่างสม่ำเสมอ จำนวน 5 คน ตามลำดับ

ด้านอาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรกรรม นักศึกษาผู้ใหญ่ จำนวน 40 คน คือ อาจารย์มีวุฒิการศึกษาด้านการเกษตรโดยตรง จำนวน 14 คนมากที่สุด รองลงมา อาจารย์ส่งเสริมกำลังใจนักศึกษาให้มากขึ้น จำนวน 11 คน อาจารย์ควรมีการยืดหยุ่นในการสอนบางครั้ง จำนวน 10 คน และอาจารย์มีอารมณ์ขันบ้าง ควบคุมตัวเองได้และมีจิตใจหนักแน่น จำนวน 5 คน

5.2 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอดงแก้ว จังหวัด พังงา

1. นักศึกษาให้ความสนใจเกี่ยวกับการทัศนศึกษานอกสถานที่มาก หากอาจารย์ผู้สอนหรือฝ่ายวิชาการจัดให้มีการทัศนศึกษานอกสถานที่บ้างใน 1 ภาคเรียน จะทำให้นักศึกษามีความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติมจากการเรียนในห้องเรียนอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับ มนัส สุวรรณพงษ์ (2531: เนื้อความย่อ) ได้กล่าวว่า การพานักเรียนทัศนศึกษานอกสถานที่ ทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงได้ดีกว่าการเรียนในห้องเรียน

2. ทางศูนย์บริการ หรือฝ่ายวิชาการ ควรจัดหาวิธีหรือการจัดกิจกรรมในการฝึกงานภายในและภายนอกสถานที่บ้างตามความสนใจของนักศึกษา เพื่อทำให้นักศึกษาได้รับความรู้และประสบการณ์เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพของนักศึกษาในภาคหน้า หรือเพิ่มเติมจากการประกอบอาชีพของตนเองที่มีอยู่ในปัจจุบัน

3. ฝ่ายวิชาการและฝ่ายกิจกรรม ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน ควรจัดเวลาในการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีการยืดหยุ่นในเรื่องเวลาและสถานที่ ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งการร่วมกิจกรรมระหว่างกลุ่มของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอื่น ๆ เพื่อให้นักศึกษาได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทั้งมีวิสัยทัศน์ที่ยาวไกล ทั้งปัจจุบันและอนาคตตามยุคข้อมูลข่าวสารที่ทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ได้หลาย ๆ ด้าน

4. ทางศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน ควรจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ทางการเกษตรที่สามารถปฏิบัติงานได้เพียงพอและนักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน รวมทั้งการสื่อการเรียนที่ทันสมัย เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ วัสดุทัศน สไลด์ประกอบเสียง และเครื่องฉายแผ่นโปร่งใส มาใช้ในการสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติเพื่อทำให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของวิชาเกษตรกรรม ดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้มากขึ้น ในการเรียนการสอนภาคทฤษฎีและปฏิบัติเป็นอย่างดี

5. อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรกรรม อาจารย์มีวุฒิการศึกษาด้านการเกษตรหรือครุมีความรู้และประสบการณ์ทางการเกษตรให้มาก รวมทั้งมีความชำนาญความสามารถในการสอนภาคทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อให้นักศึกษาได้มีความเข้าใจในการเรียนวิชาเกษตรกรรมอย่างถูกต้อง และเป็นแนวทางในการเลือกเรียนวิชาเกษตรกรรมของนักศึกษาในครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ผู้ทำการวิจัยจะต้องทราบจำนวนประชากรที่แน่นอนของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เลือกเรียนวิชาเกษตรกรรมในแต่ละห้อง และมีสถานที่เรียนภายในศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน หรือภายในโรงเรียนที่ทางศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนได้กำหนดอย่างชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามและดำเนินงานอย่างถูกต้อง

2. ผู้ทำการวิจัย น่าจะทำการวิจัยเรื่องเกี่ยวกับสาเหตุของการเลือกเรียนวิชาเกษตรกรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่ ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือตอนปลายก็ได้ หรืออาจจะวิจัยเรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของครู-อาจารย์ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน

บรรณานุกรม

- กชกร สังขชาติ. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. ชลบุรี : โรงพิมพ์ชลบุรี การพิมพ์, 2533.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. คู่มือนักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอน
ปลาย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2530.
- การฝึกหัดครู, กรม. คู่มือการศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ, 2538.
- จิตนา สุขมาก. หลักการสอน. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูสวนสุนันทา, ม.ป.ป.
- จิราพร คำบัว. สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาเกษตรพื้นฐานของผู้ปกครอง
นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร. ปัญหาพิเศษ
ปริญญาตรีครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2537.
- จรี อมรวัฒน์. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอน
ปลาย กลุ่มเรียนทางไกลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครราชสีมา. ปัญหาพิเศษ
ปริญญาตรีครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2539.
- จำนง พรายเข้มแข. เทคนิคการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช,
2536.
- ชาญชัย อินทรประวัติ. วิธีสอนทั่วไปและการสอนแบบจุลภาค. พิมพ์ครั้งที่ 3. สงขลา :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2535.
- ชิต ชิตชุตระกุล และ วาสิณห์ ศรีสมัย. การศึกษานอกโรงเรียนกับความมั่นคงของชาติ. ราชบุรี :
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ภาคกลาง, ม.ป.ป.
- ชัยมงคล สุรพานิช. คู่มือการเรียนวิชาเกษตรกรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วีรวิทย์การพิมพ์, 2515.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. เทคโนโลยีทางการสอนในห้องเรียน. ม.ป.พ., 2523.
- คนัย ดิษยบุตร. เอกสารชุดวิชาการจัดระบบการงานและอาชีพ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช, 2532.
- ทวีป อภิสัทธี. ยุทธศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญวิทยาการพิมพ์, 2529.
- นิพนธ์ สุขปรีดี. สื่อการเรียนการสอน. ม.ป.พ., 2521.
- บรรจง ชูสกุลชาติ. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. ม.ป.พ., 2526.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประทุมสุข อาชาวำรุง. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญวิทย์การพิมพ์, 2521.

เบญจมาศ พึ่งบัว. ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรกรรมชลบุรี. ปัญหาพิเศษปริญญาตรีครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2533.

ประคอง วรรณสุด. สถิติประยุกต์สำหรับครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2538.

พยุ่ง ตั้งสมบูรณ์. ความต้องการด้านการพัฒนาของครู-อาจารย์วิชาเกษตรในระดับประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา. ปัญหาพิเศษปริญญาตรีครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2536.

พุทธชาติ ราชปรีชา. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์, 2524.

มนัส สุวรรณพงษ์. ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของวิทยาลัยเกษตรกรรม เขตการศึกษา 12 ต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เหมาะสมกับการประกอบอาชีพเกษตร. ปัญหาพิเศษปริญญาตรีครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2531.

มัสลิน แก้วสุวรรณ. การสำรวจความคิดเห็นและความต้องการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรของนักเรียนโรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร. ปัญหาพิเศษปริญญาตรีครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2531.

รมณีย์ อาภาภิรม. วิธีสอนวิชาเกษตร. โครงการตำราคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2531.

วาสนา ชาวหา. สื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วีรภูมิการพิมพ์, 2533.

สงัด อุทรนันท์. การจัดการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์, 2539.

สมชาย แสงทอง. ความคิดเห็นของครู-อาจารย์ที่เกี่ยวกับการสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตท้องที่จังหวัดศรีสะเกษ. ปัญหาพิเศษปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะศึกษาศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2530.

สิทธิชัย หงษ์ทอง. ทัศนคติที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรีกรุงเทพมหานคร. ปัญหาพิเศษปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะศึกษาศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2525.

สิริวรรณ ศรีพหล และอชิพร ศรียมก. ระบบการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุโขทัยธรรมการ, 2534.

สุโขทัยธรรมาราช, มหาวิทยาลัย. การศึกษาเกษตรและส่งเสริมอาชีพเกษตร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2527.

..... เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2532.

..... การจัดระบบบริหารงานและอาชีพ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2533.

สุทัศน์ ชำนาญศิลป์. ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาหลักการเลี้ยงสัตว์ทั่วไปของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอ จังหวัดบุรีรัมย์. ปัญหาพิเศษปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะศึกษาศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2531.

สุพิน เนียมพลับ. เทคนิคการสอนและประสบการณ์วิชาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ราชบุรีการพิมพ์, 2525.

สุพิน บุญชูวงศ์. การเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แสงสิทธิ์การพิมพ์, 2539.

สุภรณ์ ศรีพหล. การศึกษากับชีวิตและชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 8. ม.ป.พ., 2526.

สุภาพ มณีรัตน์. ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบางเมืองวิชน้องอนุสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ. ปัญหาพิเศษปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะศึกษาศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2525.

สุรพันธ์ ต้นศรีวงษ์. วิธีการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สยามสปอร์ตซินดิเคท, 2538.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อริพร ศรียมก. ระบบการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรวัฒนา, 2523.

อรรณพ พวย่วาท. การศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2521.

โอวาท พูลศิริ. เอกสารประกอบการเรียนวิชาการผลิตสื่อการเรียนการสอน. ภาควิชาครุศาสตร์
อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง, 2531.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 0192

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

26 มกราคม 2541

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มเรียนทางไกลศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา ปีการศึกษา 2540”

ด้วย นายภราดร บัวแก้ว นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์จะทำการศึกษาค้นคว้าประกอบการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มเรียนทางไกลศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา ปีการศึกษา 2540” ในการนี้ทางนักศึกษาผู้วิจัยมีความประสงค์ให้นักศึกษาในสถานศึกษาของท่านตอบแบบสอบถาม เพื่อนำผลไปใช้วิเคราะห์และประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงเรียนขอความอนุเคราะห์มายังท่าน เพื่อได้โปรดให้นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เลือกเรียนวิชาเกษตรกรรม จำนวน 45 คน ของท่านได้กรอกข้อมูลตามความเป็นจริงในแบบสอบถาม โดยคำตอบและข้อคิดเห็นจากผู้ตอบใช้เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนเท่านั้น จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่อท่านหรือบุคคลใด ๆ ทั้งสิ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาผู้วิจัยด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายदनัย ดิษยบุตร)

รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

โทร. 3266052-101 ต่อ 2658,2659

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทรสาร 326-8506

ที่ ทม 1504/ 0175

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๓ มกราคม ๒๕๔๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนวัดสุธาโภชน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิชาปัญหาพิเศษเรื่อง “ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชา
เกษตรกรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มเรียนทางไกลของศูนย์บริการ
ศึกษานอกโรงเรียน อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา ปีการศึกษา ๒๕๔๐”

ด้วย นายภราดร บัวแก้ว นักศึกษาชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช ภาควิชา
ครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์
จะทำการศึกษาค้นคว้าประกอบการทำปัญหาพิเศษเรื่อง “ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของ
นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มเรียนทางไกลของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อ.ตะกั่วป่า
จ.พังงา ปีการศึกษา ๒๕๔๐” ในการนี้ทางนักศึกษาผู้วิจัยมีความประสงค์จะขอตกลงใช้แบบสอบถามกับนักศึกษาผู้ใหญ่
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนวิชาเกษตรกรรมในสถานศึกษาของท่าน เพื่อนำผลการทดลองไปใช้ในการปรับปรุง
เครื่องมือในการทำปัญหาพิเศษต่อไป

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงเรียนขอความอนุเคราะห์มายังท่าน เพื่อได้โปรดให้นักศึกษาในสถาน
ศึกษาของท่านได้กรอกข้อมูลตามความเป็นจริงและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบสอบถาม โดยคำตอบและข้อคิดเห็น
จากผู้ตอบใช้เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนเท่านั้น จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบกระเทือนแก่คณะหรือบุคคลใด ๆ ทั้งสิ้น
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาผู้วิจัยด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายदनัย ดิษยบุตร)

รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

โทร. 3266052-101 ต่อ 2658,2659

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

โทรสาร 326-8506

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายกลุ่มเรียนทางไกลของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ปีการศึกษา 2540

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษาผู้ใหญ่
 - ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม
 2. โปรดอ่านแบบสอบถามในแต่ละตอนให้เข้าใจ ก่อนลงมือตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง แบบสอบถามนี้จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม
 3. โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ และข้อมูลที่ท่านตอบไม่มีผลกระทบต่อการเรียนของท่าน แต่ประการใด
- งานวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ก็ต้องอาศัยความร่วมมือจากนักศึกษาทุกท่าน

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ
ภราดร บัวแก้ว
ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษาผู้ใหญ่

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความตรงกับความเป็นจริงเพียงข้อเดียว

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุปี

3. สถานภาพสมรส

() โสด

() แต่งงาน

() หย่าร้าง

4. ภูมิลำเนาเดิม

() พังงา

() ต่างจังหวัด (โปรดระบุ).....

5. อาชีพหลักของผู้ปกครอง

() ราชการ

() เกษตรกรรม

() ประมง

() ลูกจ้าง

() ค้าขาย

() อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

6. ศาสนา

() พุทธ

() อิสลาม

() คริสต์

() อื่น ๆ โปรดระบุ.....

7. ท่านรับเงินค่าใช้จ่ายในการเรียนจากที่ใด

() พ่อแม่

() ญาติพี่น้อง

() อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว

ข้อที่	ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอน วิชาเกษตรกรรม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการสอนภาคทฤษฎีและปฏิบัติ					
1.	อาจารย์แบ่งกลุ่มให้นักศึกษาร่วมกันอภิปราย					
2.	อาจารย์ให้นักศึกษาอภิปรายเป็นรายบุคคล					
3.	อาจารย์สรุปเนื้อหาทุกครั้งเมื่อสิ้นสุดการสอน					
4.	เนื้อหาในภาคทฤษฎีได้ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าใจ ในภาคปฏิบัติ					
5.	เวลาที่ให้สอนเหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน					
6.	เนื้อหาที่เรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					
7.	จัดให้มีกิจกรรมระหว่างกลุ่มของศูนย์บริการการ ศึกษานอกโรงเรียนอื่น ๆ					
8.	มีสถานที่ในการฝึกปฏิบัติงาน					
9.	อาจารย์เตรียมอุปกรณ์การปฏิบัติงานให้ล่วงหน้า					
10.	จัดให้มีการฝึกงาน เมื่อนักศึกษาสนใจ					
11.	อาจารย์สาธิตก่อนการปฏิบัติงานทุกครั้ง					
12.	มีการแบ่งกลุ่มในการปฏิบัติงาน					
13.	อาจารย์พาทัศนศึกษานอกสถานที่					
	ด้านสื่อการเรียนการสอน					
1.	ใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย					
2.	มีเครื่องมือประกอบการเรียนและเอกสารค้นคว้า เพิ่มเติม					
3.	มีเครื่องมือที่ใช้งานได้กับการปฏิบัติงาน (จอบ เสียม คราด)					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อที่	ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอน วิชาเกษตรกรรม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.	จัดให้มีอุปกรณ์ทางการเกษตรเพียงพอกับนักศึกษา					
5.	สื่อการสอนทำให้เกิดความเข้าใจในบทเรียนดีขึ้น					
6.	มีข่าวสารการเกษตรที่ทันสมัยให้ผู้เรียนดูตามป้าย ประชาสัมพันธ์					
7.	อาจารย์มีความสามารถในการใช้สื่อการสอนอย่าง ชำนาญ					
8.	สื่อการสอนทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น อยากเรียนมากขึ้น					
9.	จัดให้นักศึกษามีการเรียนรู้จากเครื่องมือและ อุปกรณ์จริง					
10.	นักศึกษาได้เรียนรู้เรื่องราวใหม่ ๆ จากสื่อการ สอนที่อาจารย์นำมาใช้					
11.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูลข่าวสาร ตามป้ายประชาสัมพันธ์					
	ด้านลักษณะอาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรกรรม					
1.	มีความสามารถในการอธิบายเนื้อหาทางการ เกษตรให้นักศึกษาเข้าใจ					
2.	มีวุฒิการศึกษาด้านการเกษตร					
3.	มีประสบการณ์ในการสอนวิชาเกษตร					
4.	มีความสามารถในการสอนภาคปฏิบัติ					
5.	การสอนตรงต่อเวลา					
6.	แต่งกายสุภาพ เหมาะสมกับความเป็นครู					
7.	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักศึกษา					
8.	เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อที่	ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอน วิชาเกษตรกรรม	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อยที่ สุด
9.	ติดตามผลงานของนักศึกษาสม่ำเสมอ					
10.	เป็นที่ปรึกษาให้กับนักศึกษาเมื่อมีปัญหาในด้าน ต่างๆ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม

1. ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอย่างไรในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม

1.1 ด้านการสอนภาคทฤษฎีและปฏิบัติ

1.2 ด้านสื่อการเรียนการสอน

1.3 ด้านลักษณะอาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรกรรม
